

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Mayıs 2021

Son Güncelleme Tarihi: 15.06.2021

Not: Sunumda yer verilen veri, görüş ve değerlendirmeler, hiçbir kişi, kurum veya kuruluşu herhangi bir taahhüt içermemekte olup sadece bilgi amaçlıdır.

A- MAKROEKONOMİK GELİŞMELER.....	3
B- MAKROEKONOMİK GÖRÜNÜM.....	23
C- DIŞ TİCARETTE GELİŞMELER	29
1) MAL TİCARETİ.....	30
2) HİZMETLER TİCARETİ.....	44
D- YATIRIM ORTAMI ve YABANCI SERMAYE	50
E- SERBEST BÖLGELER.....	56
F- İKİLİ, BÖLGESEL, ÇOKLU ve ÇOK TARAFLI TİCARET	62

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

A-MAKROEKONOMİK GELİŞMELER

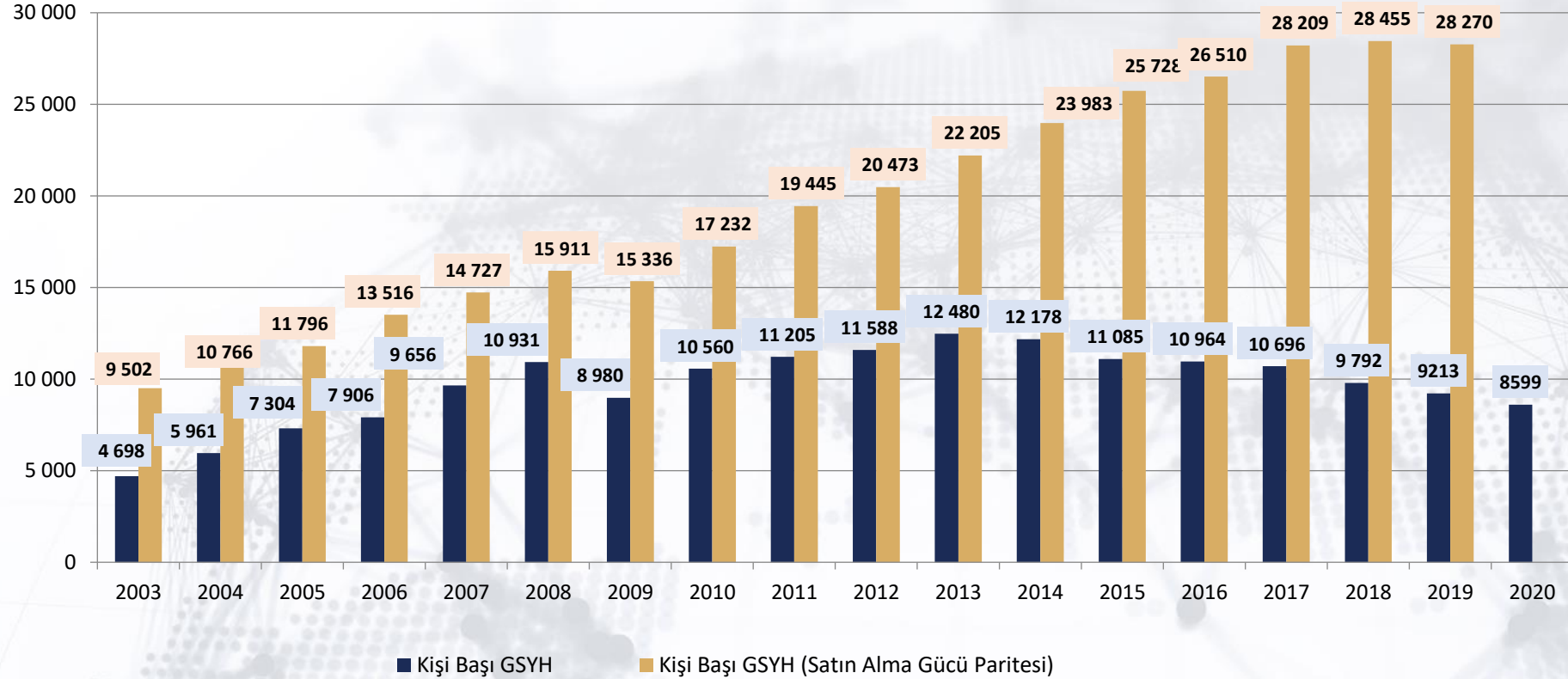
Temel Ekonomik Göstergeler

	2000	2010	2015	2016	2017	2018	2019	2020
GSYH ARTIŞI, 2009 Fiyatlarıyla, %	6,9	8,4	6,1	3,3	7,5	3,0	0,9	1,8
GSYH, Cari Fiyatlarla, Milyar TL	171	1.168	2.351	2.627	3.134	3.758	4.320	5.048
GSYH, Cari Fiyatlarla, Milyar \$	273	777	867	869	859	797	761	717
NÜFUS, Bin Kişi	64.269	73.142	78.218	79.278	80.313	81.407	82.579	83.386
KİŞİ BAŞINA GSYH, Cari Fiyatlarla, \$	4.249	10.629	11.085	10.964	10.696	9.792	9.213	8.599
İHRACAT (GTS, F.O.B.), Milyon \$	-	-	151,0	149,2	164,5	177,2	180,8	169,6
İHRACAT(GTS)/GSYH,%	-	-	17,4	17,2	19,2	22,2	23,8	23,7
İTHALAT (GTS, C.I.F.), Milyon \$	-	-	213,6	202,2	238,7	231,2	210,3	219,5
İTHALAT(GTS)/GSYH, %	-	-	24,6	23,3	27,8	29,0	27,6	30,6
İHRACATIN İTHALATI KARŞILAMA ORANI (% GTS)	-	-	70,7	73,8	68,9	76,6	86,0	77,3
SEYAHAT GELİRLERİ, Milyar \$	7,6	22,6	26,6	18,7	22,5	25,2	29,8	10,2
DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR (GİRİŞ), Milyar \$	1,0	9,1	19,3	13,8	11,0	12,8	9,3	7,7
CARİ İŞLEMLER DENGESİ/GSYH, %	-3,6	-5,7	-3,2	-3,1	-4,7	-2,6	1,2	-5,1
İŞGÜCÜNE KATILMA ORANI, %		46,5	51,3	52,0	52,8	53,2	53,0	49,3
İŞSİZLİK ORANI, %		11,1	10,3	10,9	10,9	11,0	13,7	13,2
İSTİHDAM ORANI, %		41,3	46,0	46,3	47,1	47,4	45,7	42,8
TÜFE, (On iki aylık ortalamalara göre değişim) (%)		8,6	7,7	7,8	11,1	16,3	15,2	12,28

Kaynak: TÜİK, TCMB

Kişi Başı Düşen GSYH, ABD Doları

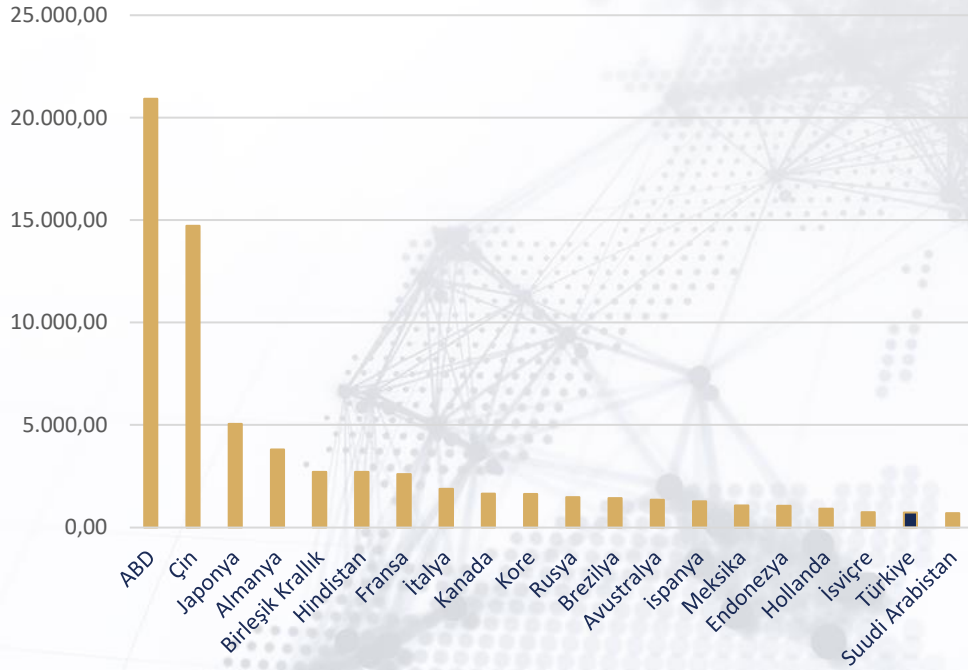
Kaynak: TÜİK

- Kişi başı Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYH), 2020 yılında, 2002 yılına göre yaklaşık 2,5 katına çıkarak 3.608 dolardan 8.599 dolara yükselmiştir.
- Satın Alma Gücü Paritesine (SGP) göre, 2019'de kişi başı GSYH, 28.270 dolar olmuştur.

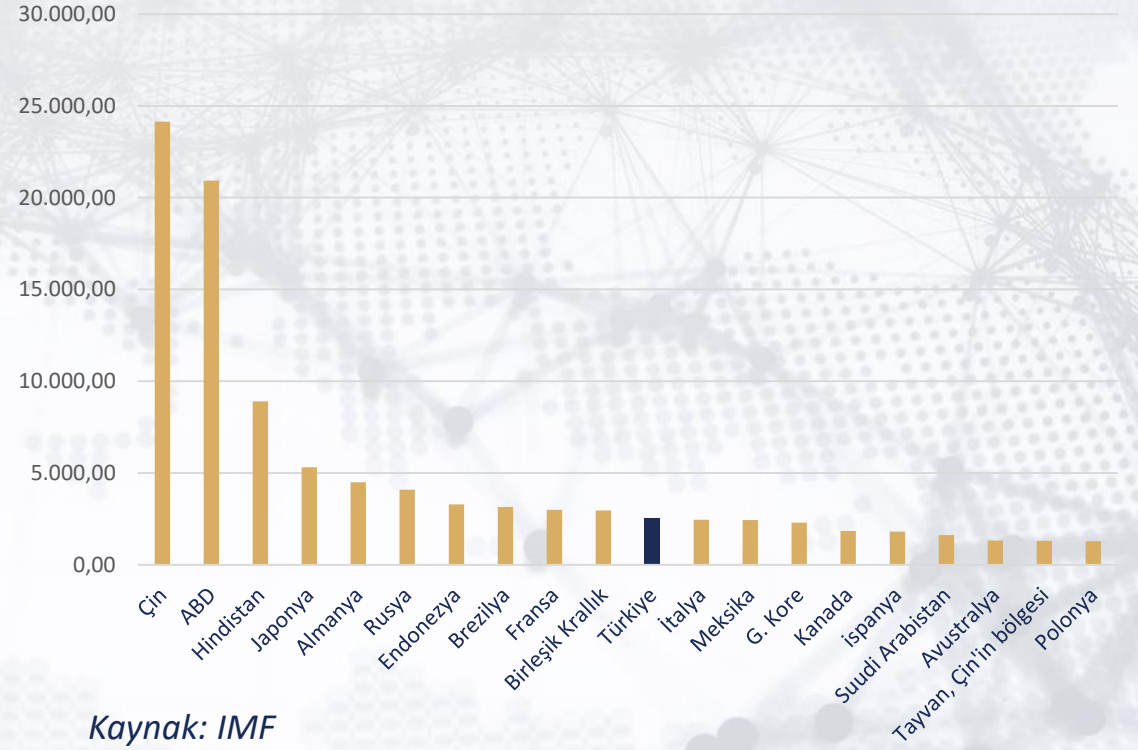
Dünya'nın En Büyük 20 Ekonomisi (Cari ve Satın Alma Gücü Paritesine (SGP) Göre GSYH)

GSYH (Cari) Milyar \$

Kaynak: IMF

GSYH (SGP) Milyar \$

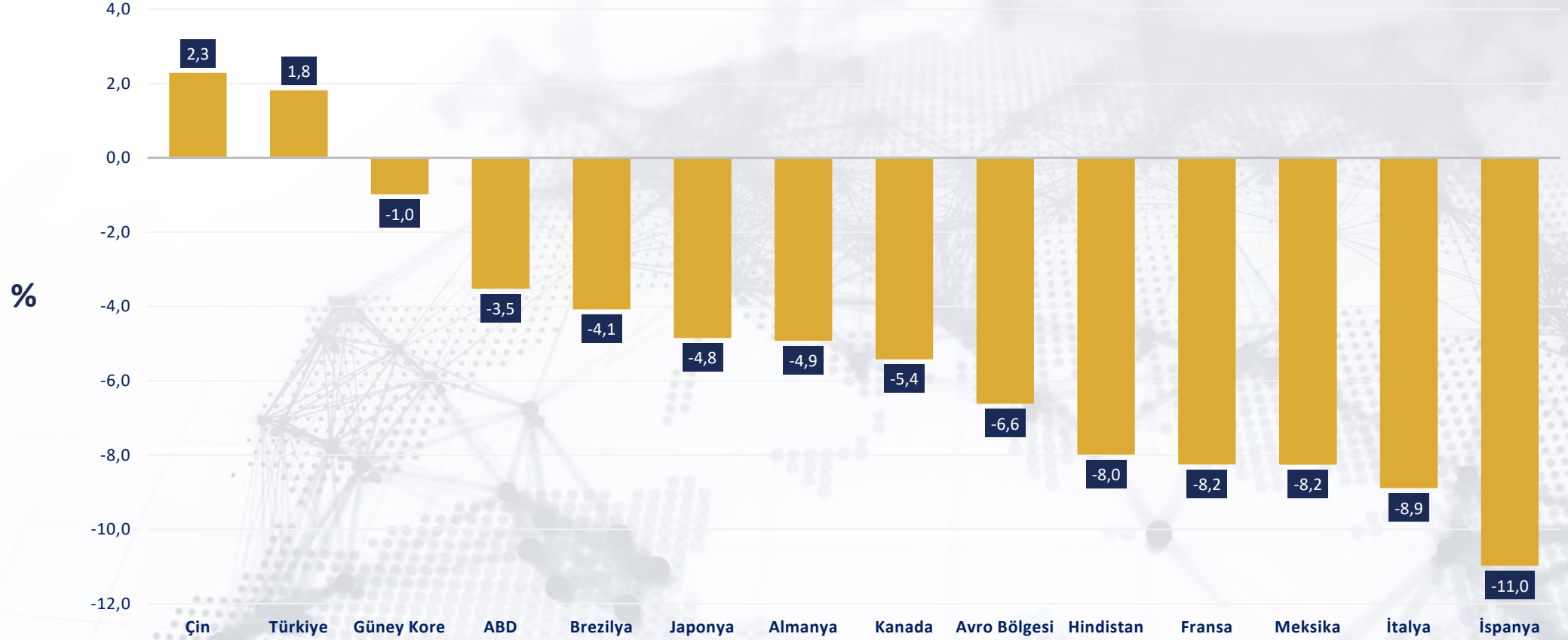

Kaynak: IMF

- 2020 yılı itibarıyla satın alma gücü paritesine göre GSYH sıralamasında Türkiye, Dünya'nın 11., Avrupa'nın 4. büyük ekonomisidir.

Başlıca Bölgeler ve Ülkeler İtibarıyla GSYH Artışları (2020)

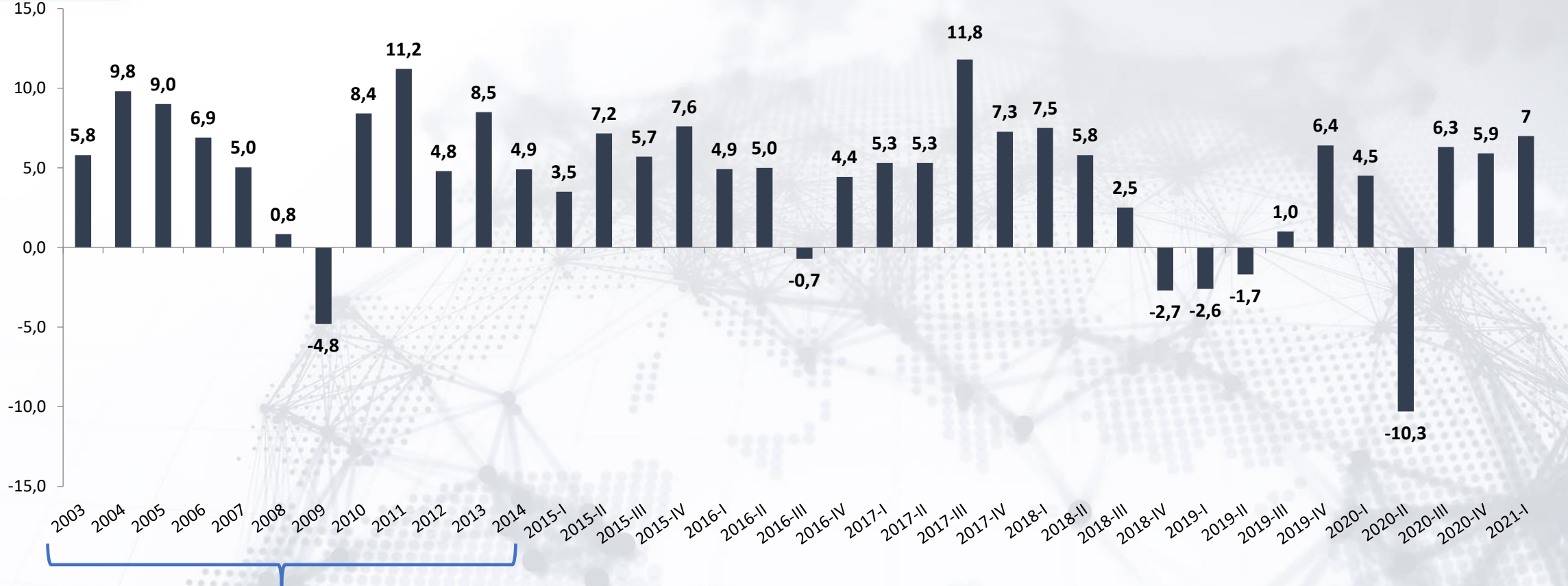

Kaynak: IMF, Eurostat

➤ Türkiye ekonomisi 2020 yılında %1,8 oranında büyümüştür.

Dönemler İtibarıyla GSYH Büyüme Oranları (%)

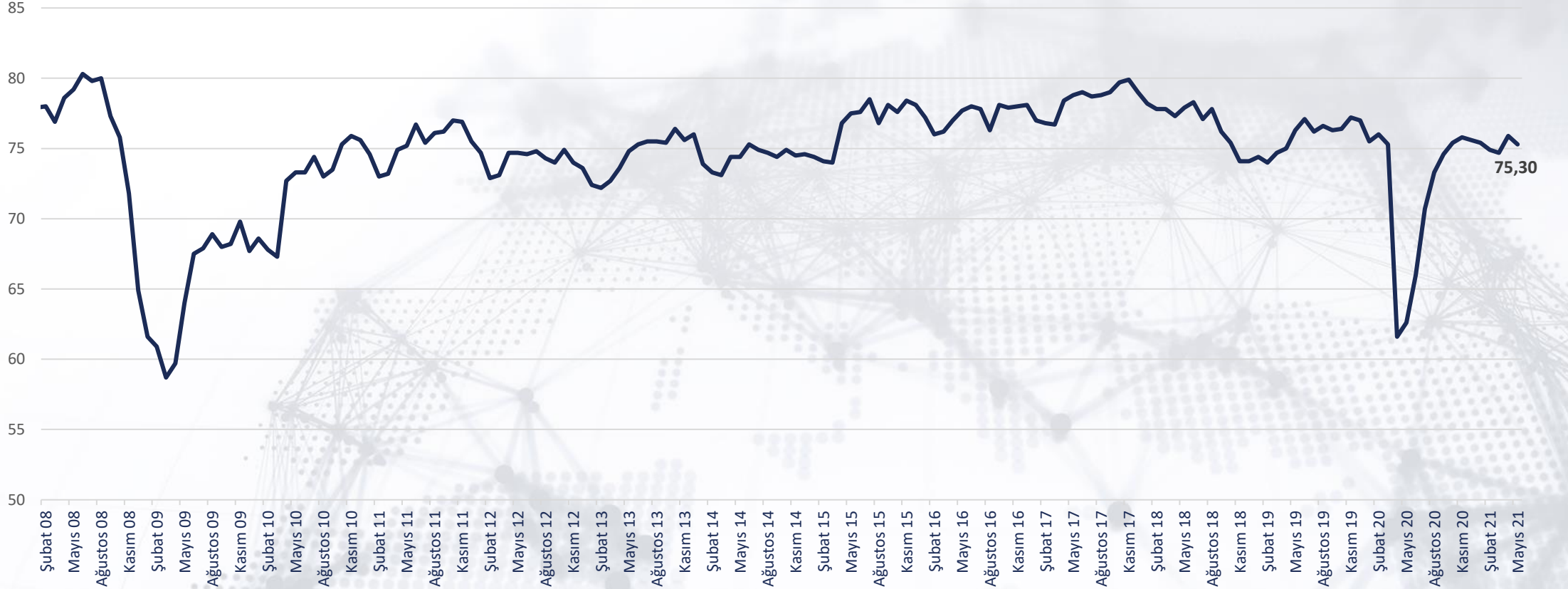
Kaynak: TÜİK

Yıllık Artışlar

- Türkiye ekonomisi 2021 yılının ilk çeyreğinde geçen yılın aynı dönemine göre %7,0 oranında büyümüştür.
- 2003-2020 döneminde ise Türkiye ekonomisinde yıllık ortalama %5,1 oranında büyüme kaydedilmiştir.

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (%)

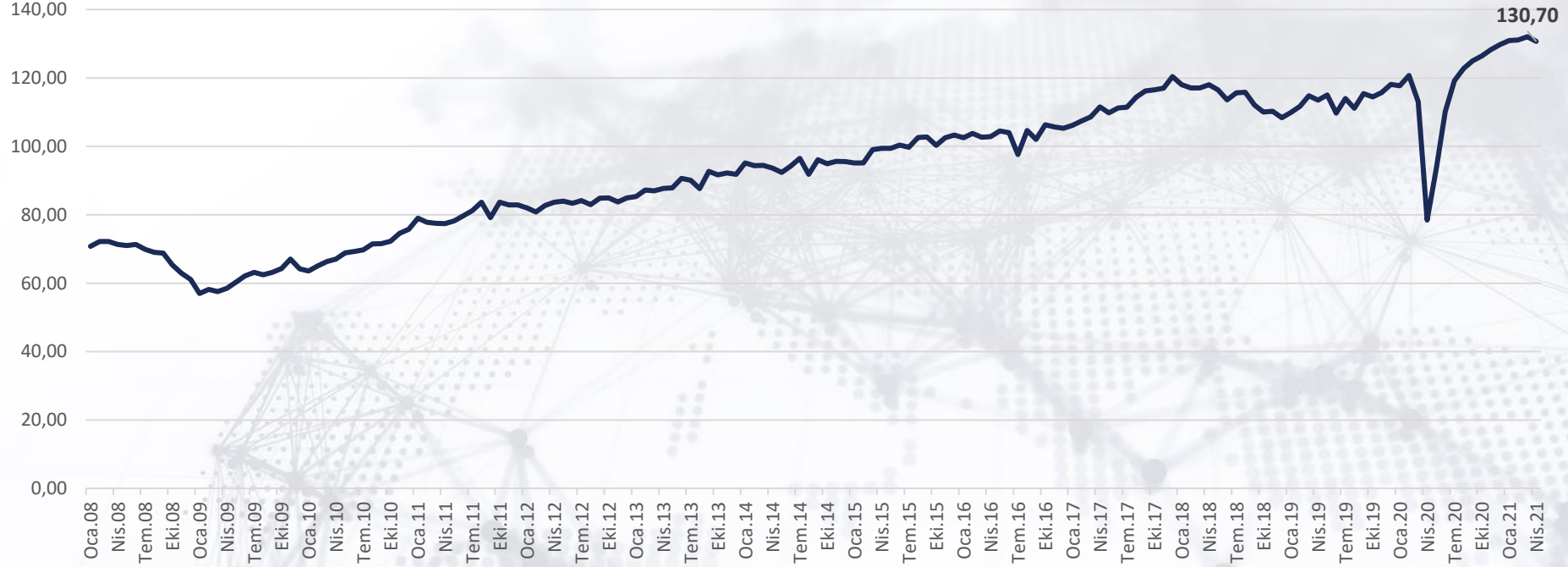

Kaynak: TCMB

- 2021 yılı Mayıs ayında, İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı; bir önceki aya göre 0,6 puan azalış, bir önceki yılın aynı ayına göre ise 12,7 puan artış göstererek %75,3 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Sanayi Üretim Endeksi* (SÜE)

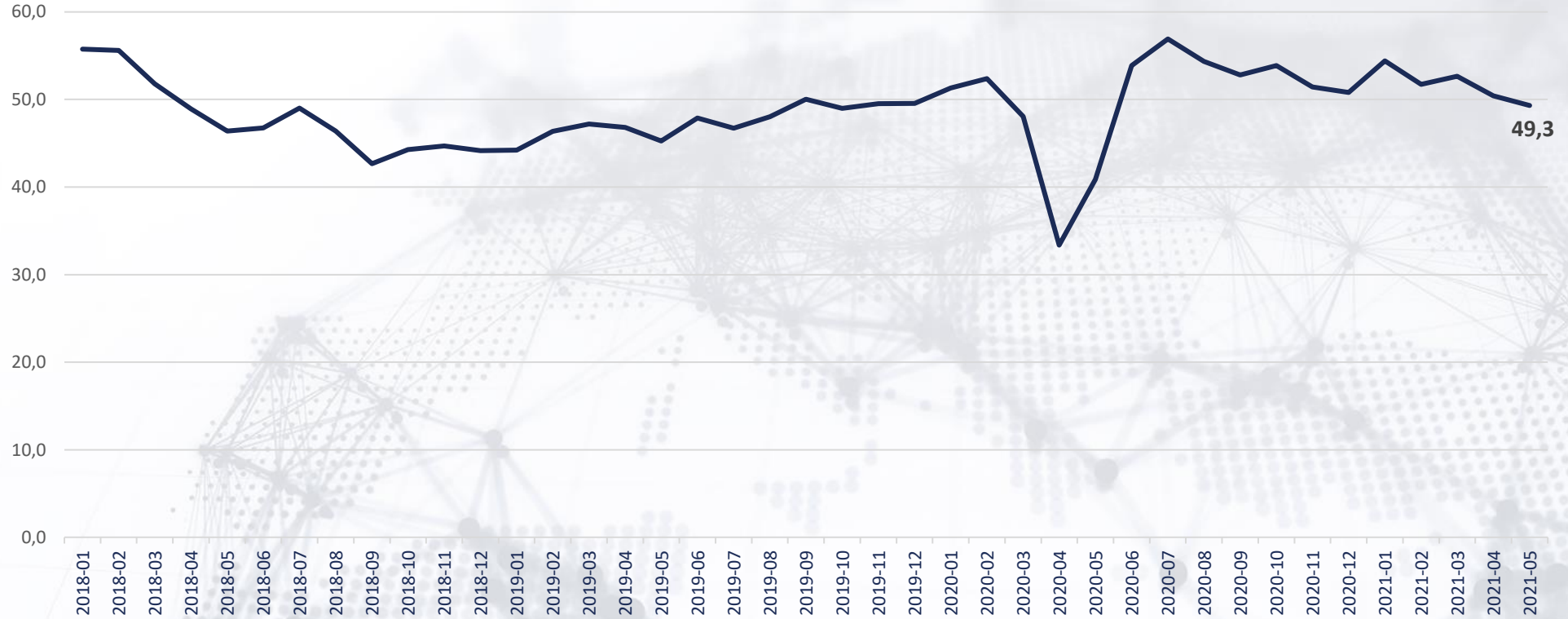
Kaynak: TÜİK

- Mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SÜE 2021 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre %0,9 oranında, takvim etkisinden arındırılmış SÜE ise bir önceki yılın aynı ayına göre %66,0 oranında artış göstermiştir.

*Mevsimsellikten Arındırılmış Endeks (2015=100)

Satın Alma Yöneticileri Endeksi (PMI)

Kaynak: Markit Economics

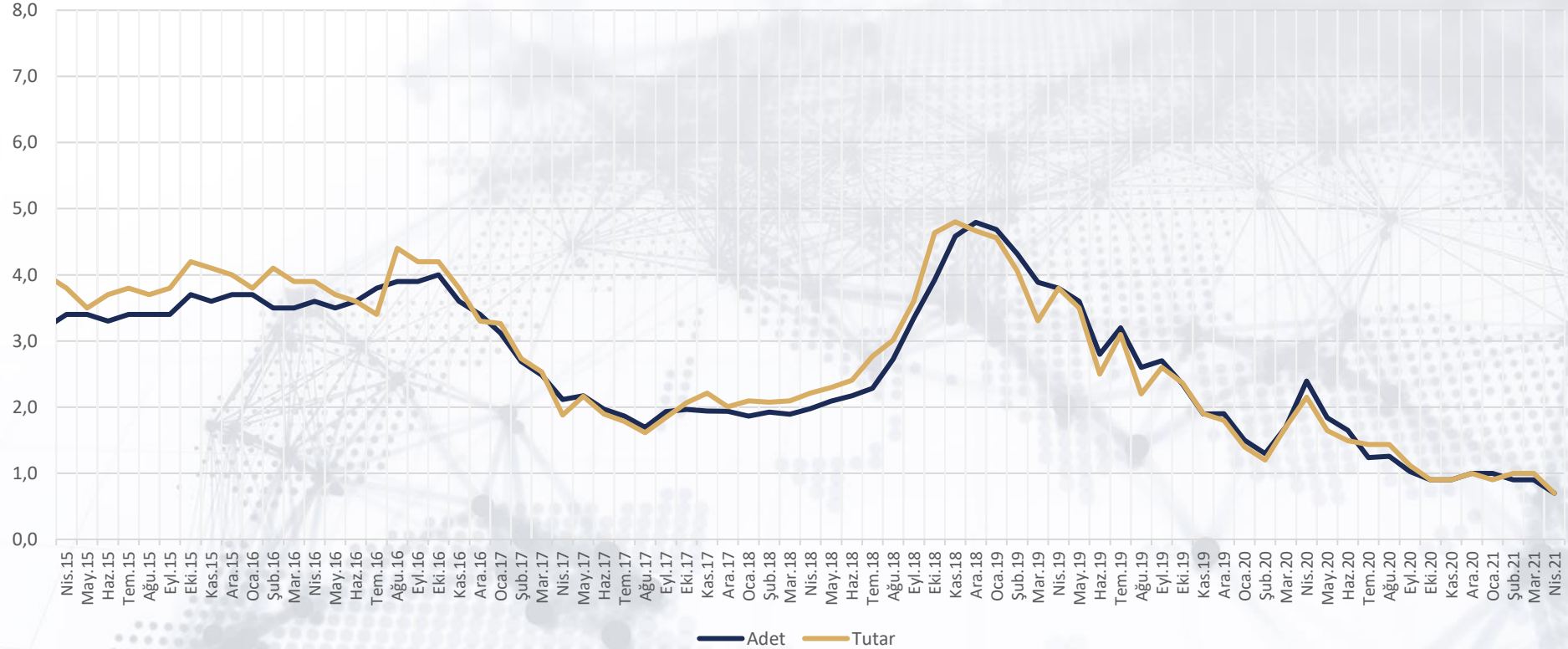
- PMI, 2021 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre 1,1 puan azalış göstermiş olup, 49,3 değeri ile eşik değerin altında gerçekleşmiştir.

* Endeks değerinin 50'nin üzerinde olması artışı, altında olması düşüşü göstermektedir.

Karşılıksız Çek Oranları

Karşılıksız İşlemi Yapılan Çekler / Bankalara İbraz Edilen Çekler (%)

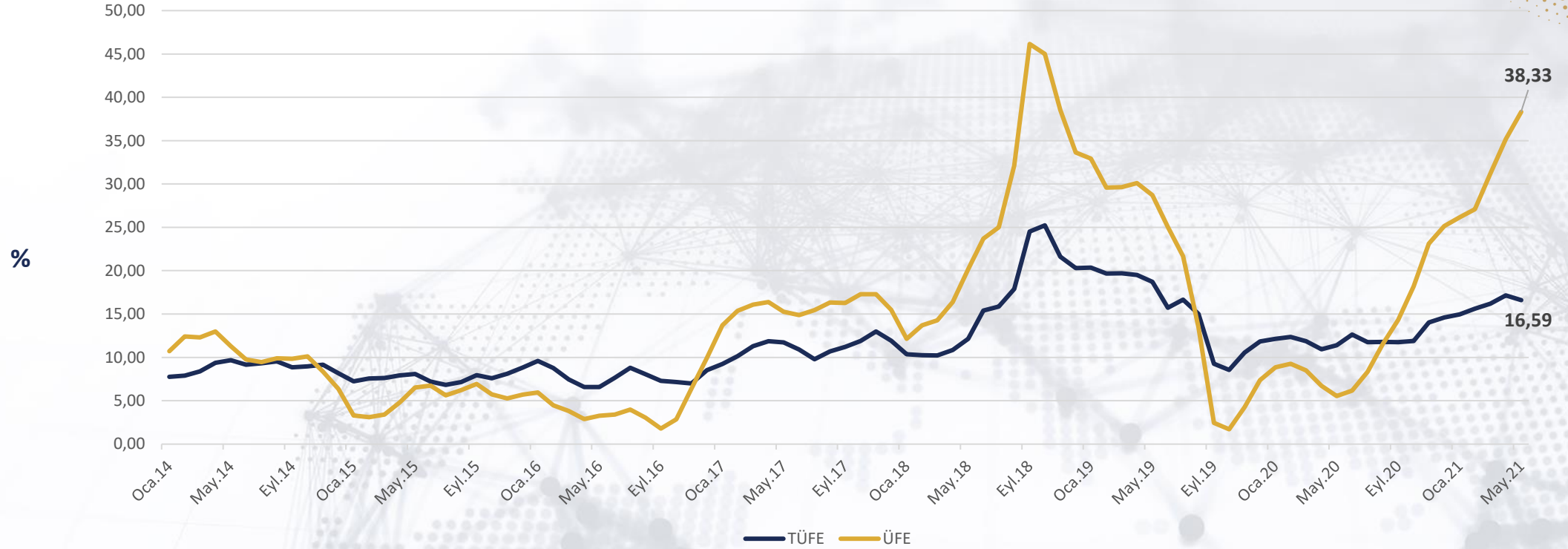

Kaynak: Türkiye Bankalar Birliği

- 2021 yılı Nisan ayında bir önceki aya göre “karşılıksız” işlemi yapılan çek adedinin bankalara ibraz edilen çekler içerisindeki oranında ve “karşılıksız” işlemi yapılan çeklerin tutar olarak toplam içerisindeki oranında düşüş yaşanmıştır.

Enflasyondaki Gelişmeler*

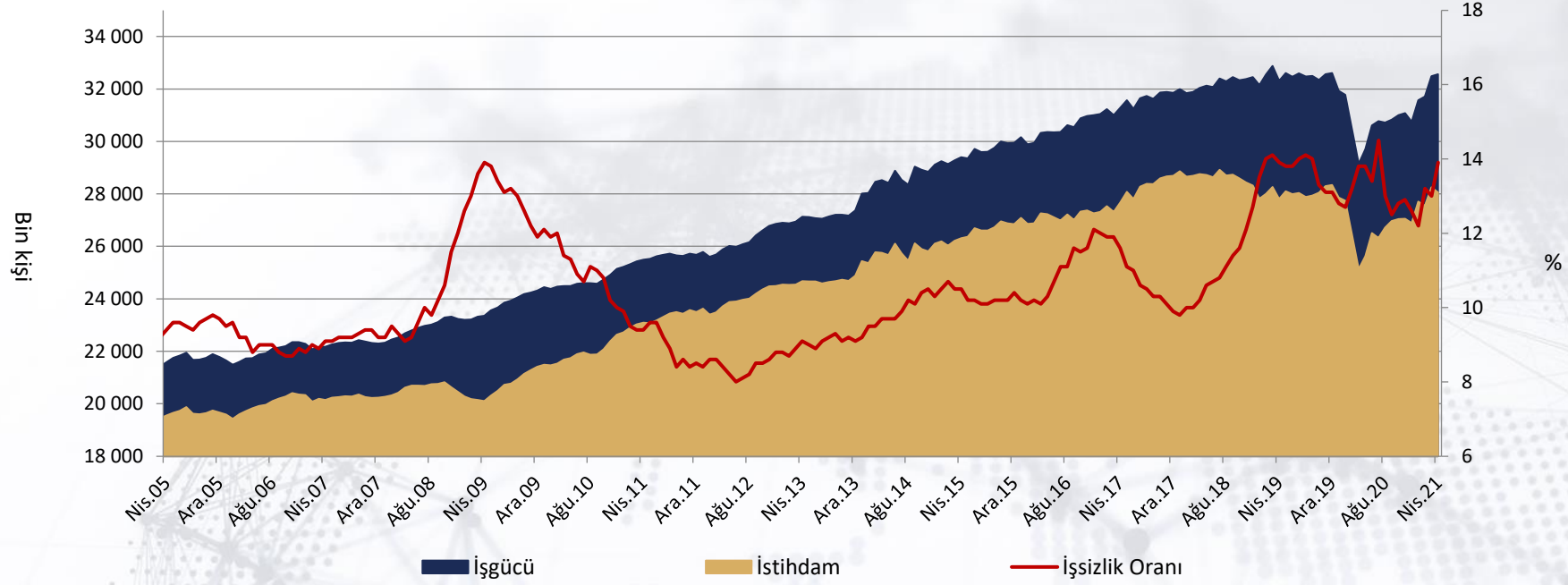
Kaynak: TÜİK

- 2021 yılı Mayıs ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre, TÜFE'de %16,59 oranında, Yİ-ÜFE'de ise %38,33 oranında artış gerçekleşmiştir.

*Endeks (2003=100)

İşgücü Piyasasındaki Gelişmeler

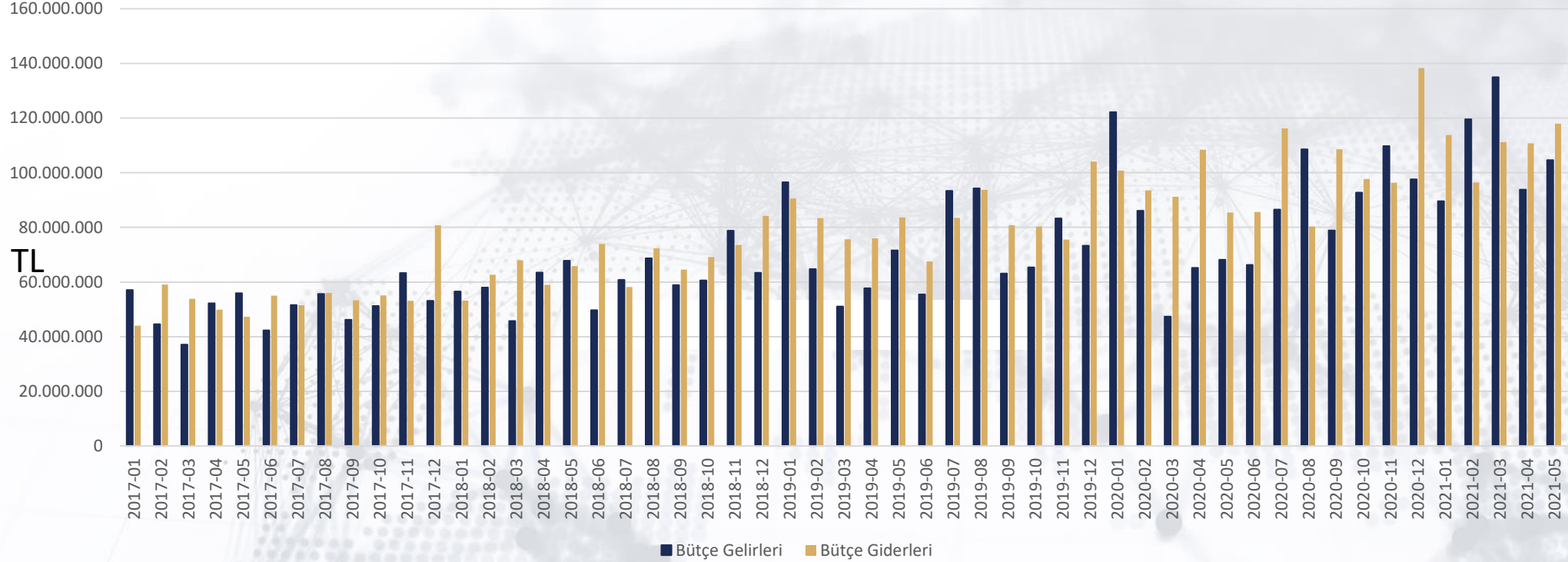
Kaynak: TÜİK

Not: Mevsimsel Düzeltilmiş Veriler

- 2021 yılı Nisan ayında arındırılmamış işsizlik oranı %12,9, mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı %13,9 düzeyinde gerçekleşmiştir.
- Mevsimsellikten arındırılmış işsizlik oranı ABD’de %5,8 (Mayıs), AB(27)’de %7,3 (Nisan), Avro Bölgesi’nde %8,0 (Nisan), Almanya’da %4,4 (Nisan), Fransa’da %7,3 (Nisan) ve İtalya’da %10,7(Nisan) düzeyinde bulunmaktadır.

Merkezi Yönetim Bütçe Gerçekleşmeleri

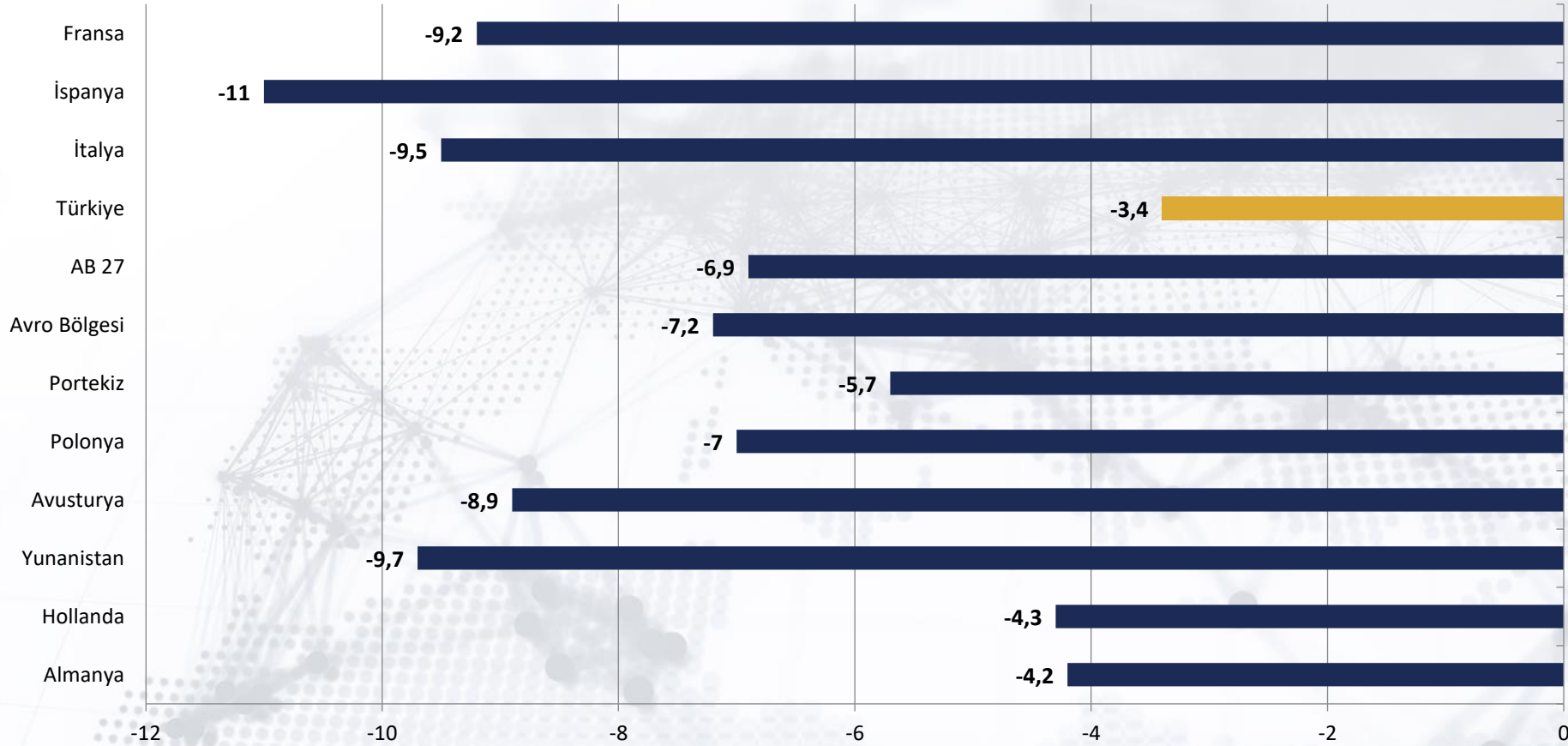

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

- 2021 yılı Mayıs ayında merkezi yönetim bütçe gelirleri 117,9 milyar TL olarak gerçekleşirken, bütçe giderleri 104,6 milyar TL olmuş ve bütçe 13,4 milyar TL açık vermiştir.

Merkezi Yönetim Bütçe Açığı / GSYH (%), 2020

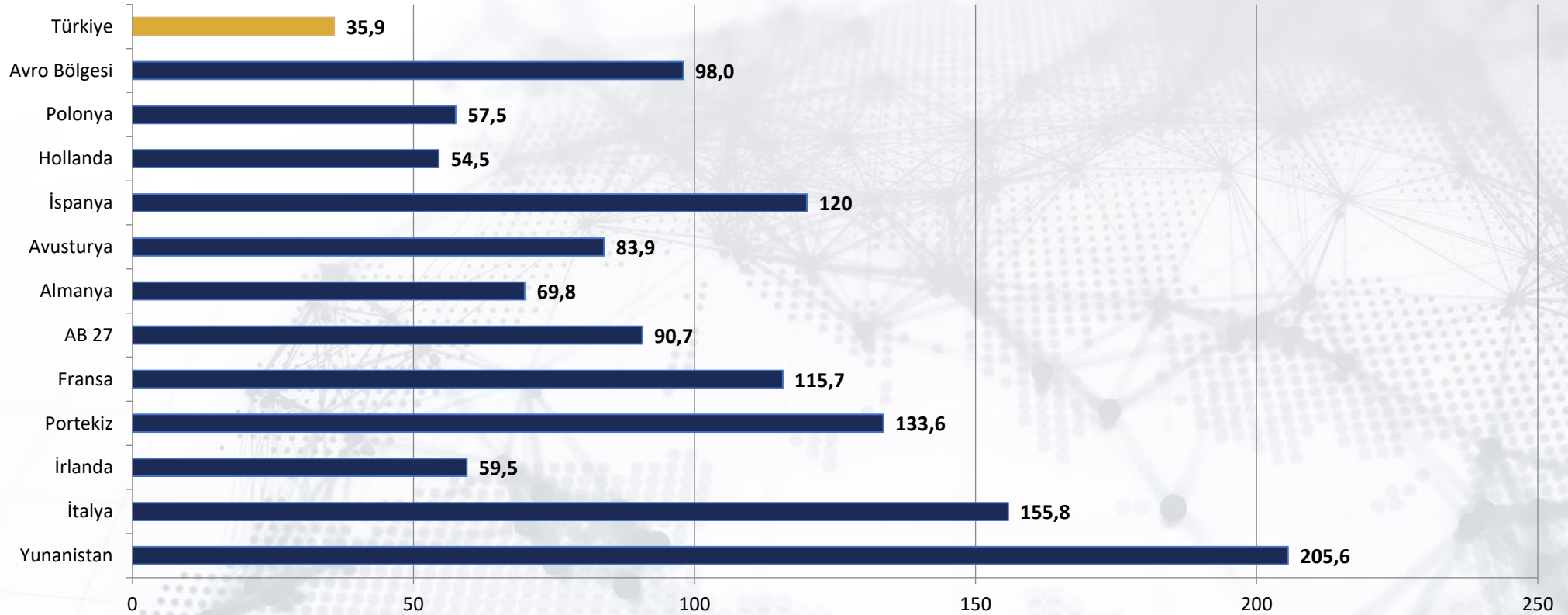

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Eurostat.

➤ Türkiye'nin Merkezi Yönetim Bütçe Açığının GSYH'ye oranı 2020 yılında -%3,4 ile AB ülkeleri ortalamasının altında gerçekleşmiştir.

AB Tanımlı Genel Devlet Borç Stoku / GSYH (%), 2020

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, Eurostat.

- Türkiye'nin AB tanımlı Genel Devlet Borç Stokunun GSYH'ya oranı 2020 yılında, Maastricht kriteri olan %60'ın oldukça altında, %35,9 olarak gerçekleşmiştir.

Ödemeler Dengesi

Milyon Dolar	Nisan			Ocak-Nisan		
	2020	2021	Değişim (%)	2020	2021	Değişim (%)
I- CARİ İŞLEMLER HESABI	-5.296	-1.712	-67,7	-14.154	-9.576	-32,3
A. DIŞ TİCARET DENGESİ	-3.845	-1.513	-60,7	-13.461	-8.491	-36,9
B. HİZMETLER DENGESİ	-339	811	-339,2	3.119	2.620	-16,0
C. BİRİNCİL GELİR DENGESİ	-1.148	-1.258	9,6	-3.523	-4.152	17,9
D. İKİNCİL GELİR DENGESİ	36	248	588,9	-289	447	-254,7
II- SERMAYE HESABI	-3	-1	-66,7	-16	-22	37,5
III- FİNANS HESAPLARI	-5.593	-1.515	-72,9	-15.969	-2.417	-84,9
Doğrudan Yatırımlar	-28	-56	100,0	-2.105	-1.413	-32,9
Net Varlık Edinimi	15	541	3.506,7	573	1.319	130,2
Net Yükümlülük Oluşumu	43	597	1.288,4	2.678	2.732	2,0
Sermaye	246	177	-28,0	1.409	1.277	-9,4
Yatırım	269	183	-32,0	2.501	1.358	-45,7
Tasfiye	23	6	-73,9	1.092	81	-92,6
Diğer Sermaye (Net)	-303	-81	-73,3	-110	-286	160,0
Gayrimenkul (Net)	100	501	401,0	1.379	1.741	26,3
Portföy Yatırımları	2.331	1.534	-34,2	8.706	2.115	-75,7
Diğer Yatırımlar	709	-1.810	-355,3	2.558	-262	-110,2
Rezerv Varlıklar	-8.605	-1.183	-86,3	-25.128	-2.857	-88,6
IV- NET HATA NOKSAN	-294	198	-167,3	-1.799	7.181	-499,2

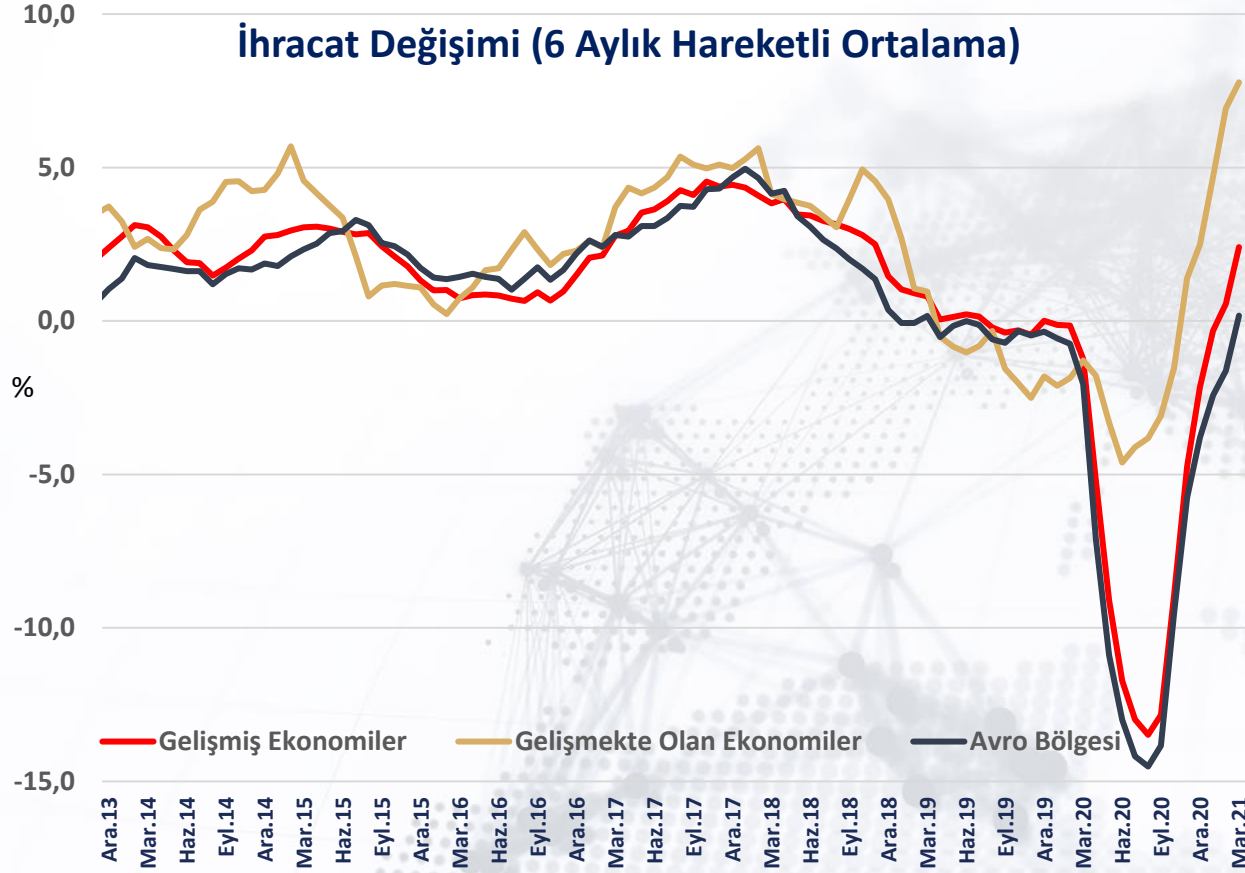
Kaynak: TCMB

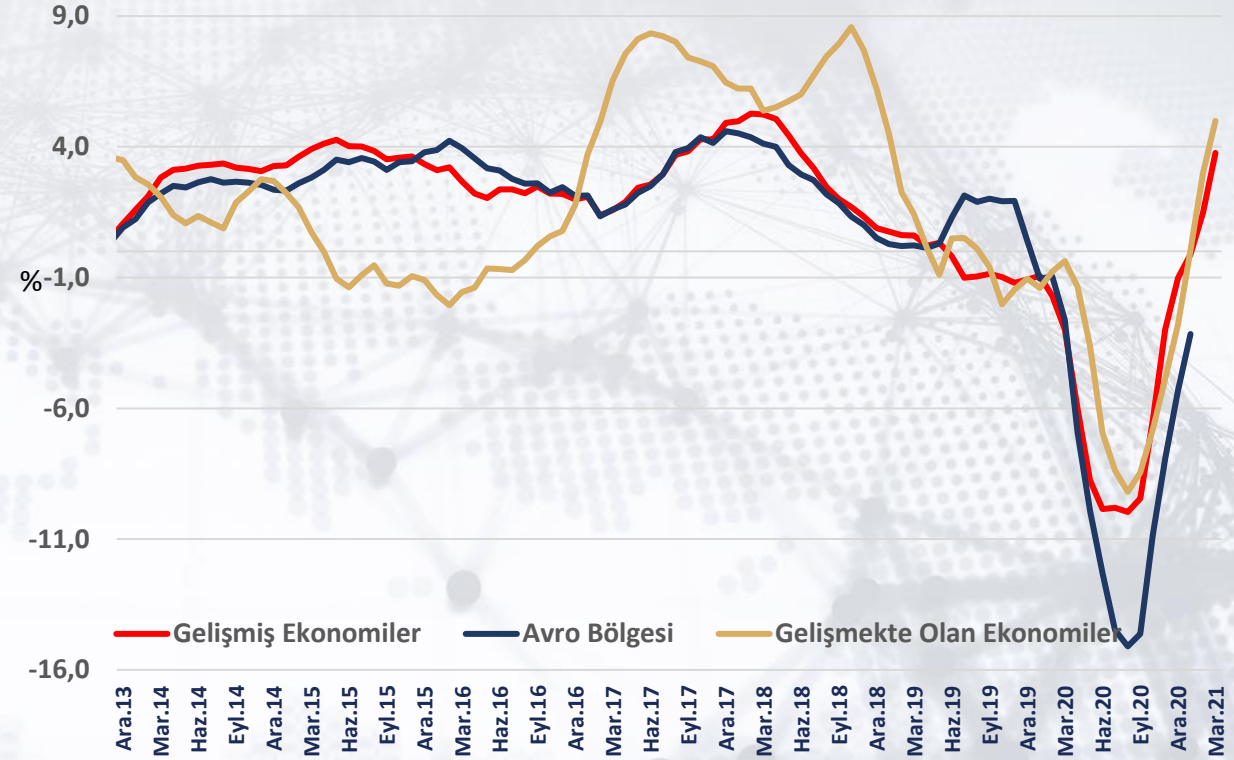
T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Küresel Ticaret Endekslerindeki Gelişmeler *

İhracat Değişimi (6 Aylık Hareketli Ortalama)

İthalat Değişimi (6 Aylık Hareketli Ortalama)

Kaynak: Hollanda Ekonomik Politika Analizi Bürosu (CPB)

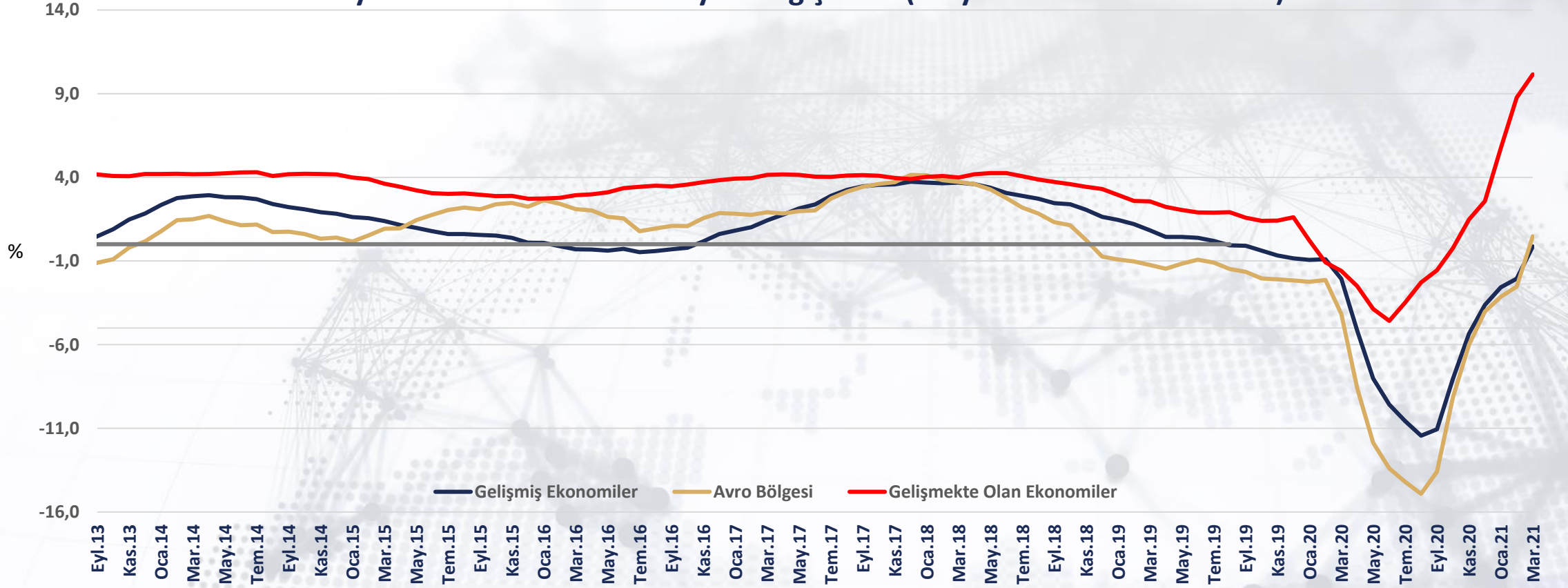
* Ticaret Endeksi (2010=100), mevsimsel arındırılmış veriler kullanılmakta ve artışlar yıllık olarak hesaplanmaktadır.

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Küresel Sanayi Üretim Endekslerindeki Gelişmeler*

Sanayi Üretim Endeksindeki Aylık Değişimler (6 Aylık Hareketli Ortalama)

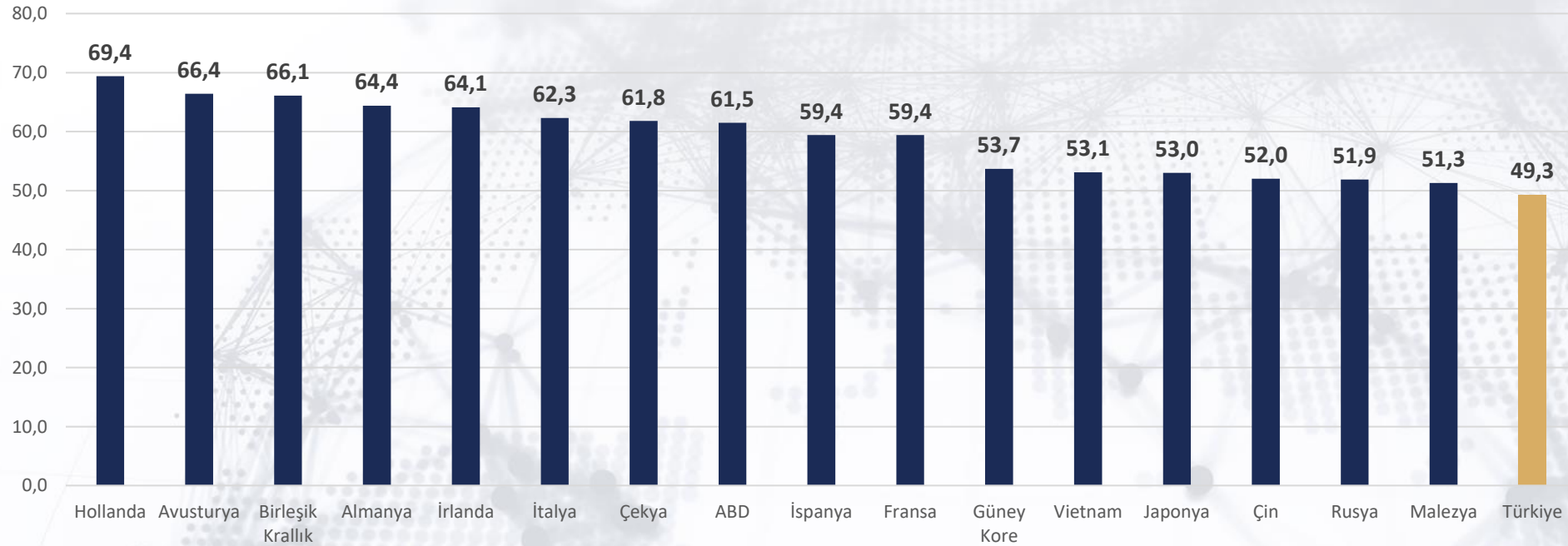
Kaynak: Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis (CPB)

*Sanayi Üretim Endeksi, Yüzde Değişim (2010=100), mevsimsel arındırılmış veriler kullanılmakta ve artışlar yıllık olarak hesaplanmaktadır.

Dünya Ekonomisine İlişkin Gelişmeler

İmalat Sanayi Satın Alma Yöneticileri Endeksi* (PMI), Mayıs 2021

Kaynak: IHS Markit

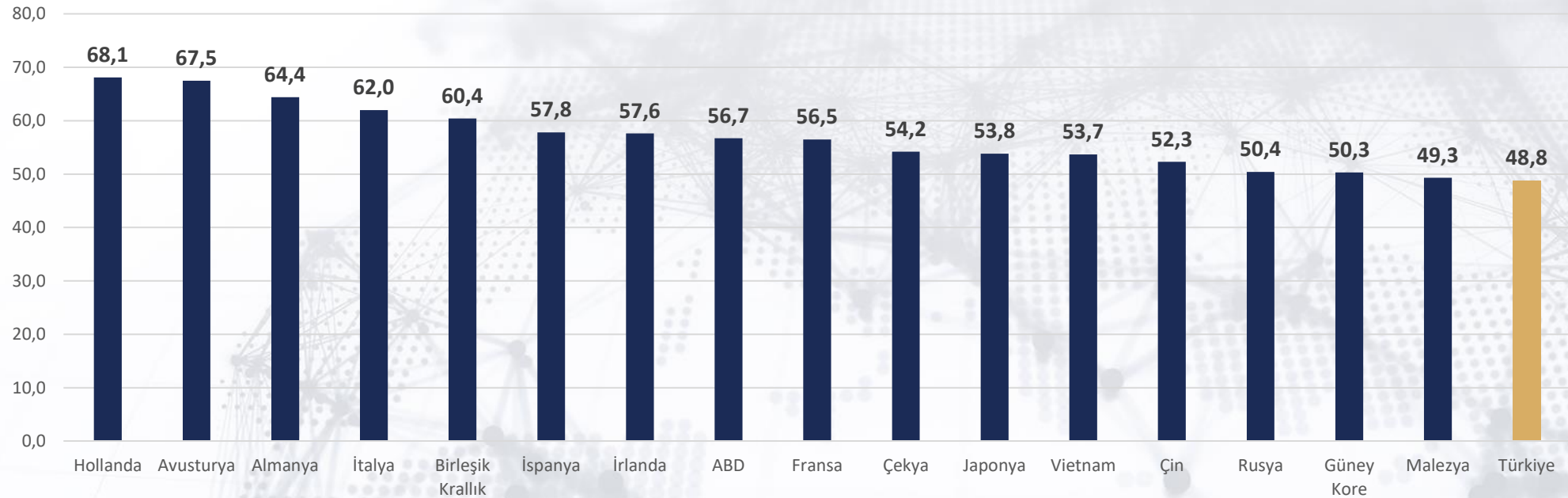
- Endeksin 50 değerinin üzerinde olması imalat sanayinde iyileşmeye işaret ederken 50'nin altında olması kötüleşmeyi ifade etmektedir. Mevsimsellikten arındırılmış veriler kullanılmıştır.

2021 Mayıs Ayında Türkiye'nin PMI Endeksi 49,3 ile eşik değerinin altında gerçekleşmiştir.

Dünya Ekonomisine İlişkin Gelişmeler

Yeni İhracat Siparişleri Endeksi*, Mayıs 2021

Kaynak: IHS Markit

- Endeksin 50 değerinin üzerinde olması yeni ihracat siparişlerinde iyileşmeye işaret ederken 50'nin altında olması kötüleşmeyi ifade etmektedir. Mevsimsellikten arındırılmış veriler kullanılmıştır.

2021 Mayıs Ayında Türkiye'nin Yeni İhracat Siparişleri Endeksi 48,8 ile eşik değer altında gerçekleşmiştir.

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

B-MAKROEKONOMİK GÖRÜNÜM

2021-2023 Orta Vadeli Program (YEP) Hedefleri

	2019	2020 (GT)	2021 (P)	2022 (P)	2023 (P)
GSYH (Milyar TL, Cari Fiyatlarla)	4.320	4.851	5.644	6.310	7.021
Kişi Başına Milli Gelir (\$)	9.213	8.381	8.661	9.317	10.033
GSYH Reel Büyümesi (%)	0,9	0,3	5,8	5,0	5,0
İşsizlik Oranı (%)	13,7	13,8	12,9	11,8	10,9
Seyahat Gelirleri (Milyar \$)	29,8	10,3	19,8	29,8	35,0
Cari İşlemler Dengesi (Milyar \$)	8,8	-24,4	-13,9	-5,4	1,3
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	1,2	-3,5	-1,9	-0,7	0,1

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

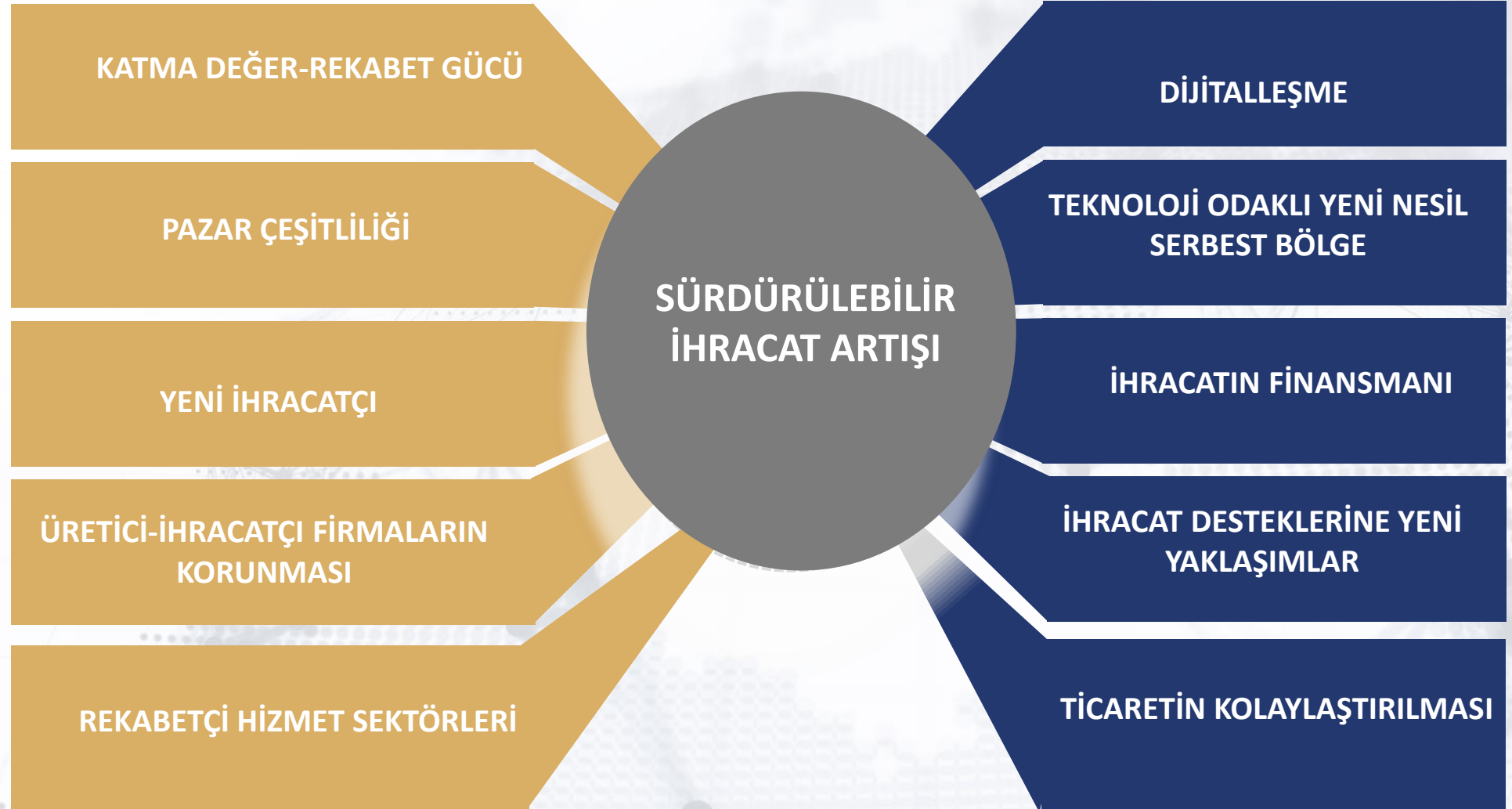
GT: Gerçekleşme Tahmini

P: Program

- **2021-2023** dönemini kapsayan Orta Vadeli Programın amacı; iç ve dış dengenin yeniden sağlanması, bu denge üzerine inşa edilecek stratejik reformlarla kapsayıcı, sürdürülebilir ve istihdam odaklı büyümeyi hedefleyen politikalarla küresel ekonomide ortaya çıkan yeni normalin oluşturduğu iktisadi fırsatları da kullanarak üretime, ihracata ve finansal istikrara dayalı ekonomik dönüşümün ve değişimin gerçekleştirilmesidir.

İhracat Ana Planı Hedefleri

İhracat Ana Planı Politika Araçları

Dijitalleşme ve Ticaret Kolaylıkları	Ticaret Diplomasisi ve Yeni İhracatçılar	Teknoloji Odaklı Yeni Nesil Serbest Bölgeler	İhracatın Finansmanı (Eximbank Ürünleri)
➤ Dijital Gümrükler ➤ İhracatçılar İçin Kullanıcı Dostu Dijital Uygulamalar ➤ Ticaret Diplomasisi Araçları ➤ Ticaret Politikası Önlemleri	➤ Ticaret Müşavirleri Ağı ➤ Türkiye Kadın Girişimci Ağı ➤ Melek Yatırımcı Ağı ➤ Dış Ticaret Alanında Mesleki Eğitim	➤ Finansman Desteği ➤ Enerji Desteği ➤ Kira Desteği ➤ İstihdam Desteği	➤ Uzun Vadeli Finansman ➤ Kur riskine karşı yeni ürünler ➤ Kadın ve Genç Girişimcilere Özel Kredi Programı ➤ Mevsimsel Kredi Destek Programı

Uluslararası Kuruluşların Büyüme Tahminleri

Bazı Ülke-Ülke Gruplarına İlişkin Büyüme Tahminleri (%)									
		Dünya	Avro Bölgesi	ABD	Brezilya	Rusya	Hindistan	ÇHC	Japonya
IMF	2020	-3,3	-6,6	-3,5	-4,1	-3,1	-8,0	2,3	-4,8
	2021	6,0	4,4	6,4	3,7	3,8	12,5	8,4	3,3
	2022	4,4	3,8	3,5	2,6	3,8	6,9	5,6	2,5
OECD	2020	-3,5	-6,7	-3,5	-4,1	-2,6	-7,7	2,3	-4,7
	2021	5,8	4,3	6,9	3,7	3,5	9,9	8,5	2,6
	2022	4,4	4,4	3,6	2,5	2,8	8,2	5,8	2,0
Dünya Bankası	2019	2,5	1,3	2,2	1,4	2,0	4,0	6,0	0,0
	2020	-3,5	-6,6	-3,5	-4,1	-3,0	-7,3	2,3	-4,7
	2021	5,6	4,2	6,8	4,5	3,2	8,3	8,5	2,9

Kaynak:

IMF 2021 Nisan ayı Görünüm Raporu

OECD 2021 Mayıs ayı Görünüm Raporu

Dünya Bankası 2021 Haziran ayı Görünüm Raporu

Dünya Ticaretine İlişkin Tahminler

DTÖ Küresel Mal Ticareti Büyüme Tahminleri (%)

	2021	2022
Dünya Mal Ticaret Hacmi	8,0	4,0
<i>İhracat Artışı</i>		
Kuzey Amerika	7,7	5,1
Orta ve Güney Amerika	3,2	2,7
Avrupa	8,3	3,9
Asya	8,4	3,5
<i>İthalat Artışı</i>		
Kuzey Amerika	11,4	4,9
Orta ve Güney Amerika	8,1	3,7
Avrupa	8,4	3,7
Asya	5,7	4,4

Kaynak: IMF (Nisan 2021), DTÖ (Mart 2021)

IMF Küresel Mal ve Hizmet Ticareti Büyüme Tahminleri (%)

Reel Değişim (%)	2021	2022
Küresel Ticaret Hacmi	8,4	6,5
İhracat Hacmi		
-Gelişmiş Ülkeler	7,9	6,4
-Yükselen Piyasalar ve Gelişmekte Olan Ülkeler	7,6	6,0

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

C-DİŞ TİCARETTE GELİŞMELER

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

1) MAL TİCARETİ

Mal Ticareti Hedefleri (OVP)

	2020 (GT)	2021 (P)	2022 (P)	2023 (P)
İhracat (Milyar \$) (GTS)	165,9	184,0	198,0	214,0
İthalat (Milyar \$) (GTS)	204,0	223,3	240,0	256,0
Dış Ticaret Dengesi (GTS, Milyar Dolar)	-38,1	-39,3	-42,0	-42,0
Dış Ticaret Hacmi (GTS)/GSYH (%)	52,7	55,4	54,7	53,7
İhracat/İthalat (%)	81,3	82,4	82,5	83,6

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

GT: Gerçekleşme Tahmini

P: Program

Türkiye'nin Küresel Mal İhracatındaki Payı (%)

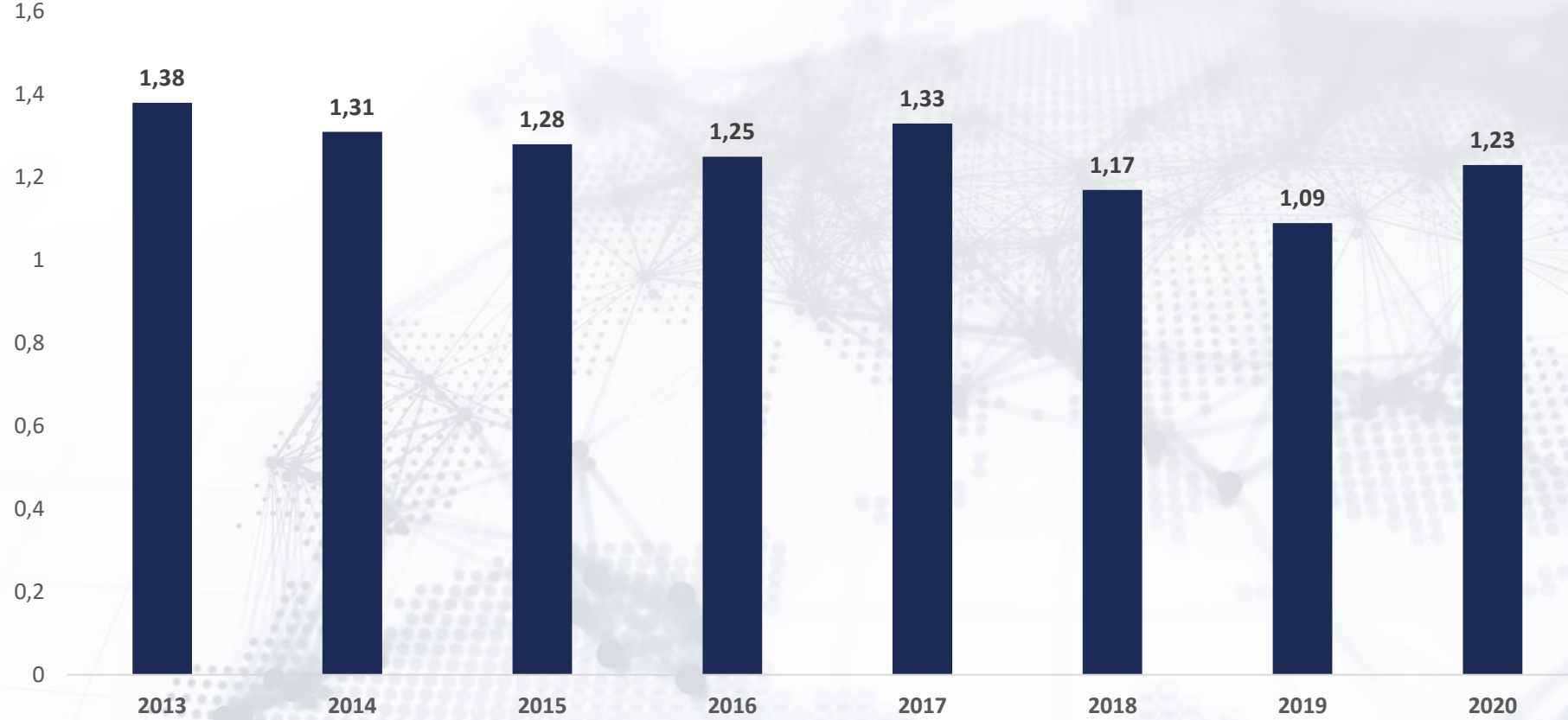

Kaynak: DTÖ

- Türkiye'nin dünya mal ihracatındaki payı 2020 yılında %0,96 düzeyindedir.

Türkiye'nin Küresel Mal İthalatındaki Payı (%)

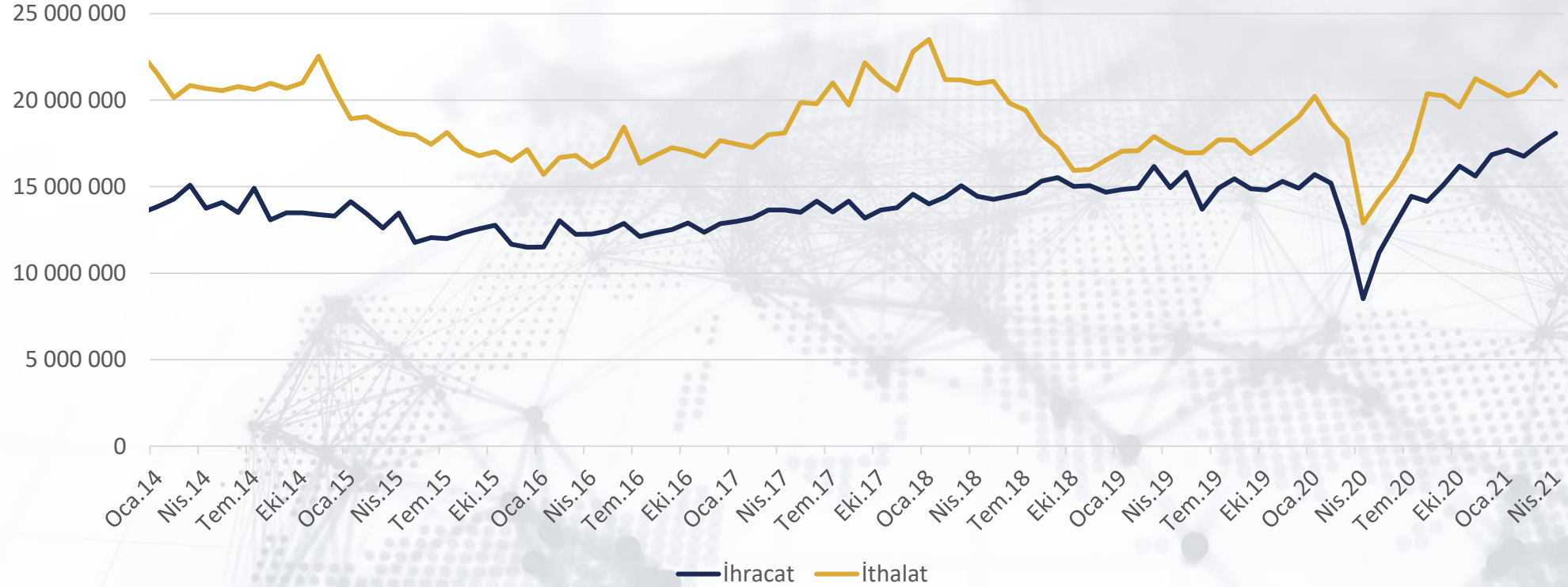

Kaynak: DTÖ

➤ Türkiye'nin dünya mal ithalatındaki payı 2020 yılında %1,23 düzeyindedir.

İhracat ve İthalatın Aylık Gelişimi (Bin \$, GTS)

Kaynak: TÜİK

Not: Grafikte Mevsim ve Takvim Etkilerinden Arındırılmış Veriler Kullanılmıştır.

- **2021 Nisan ayında, 2020 yılının aynı ayına göre genel ticaret sisteminde ihracat %109,2 oranında artış ile 18,8 milyar dolar, ithalat ise %61,1 oranında artış ile 21,8 milyar dolar olmuştur. Dış ticaret açığı ise %33,2 oranında azalışla 3,1 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.**

Dış Ticaretin Gelişimi

(Bin \$)	2019	2020	Değişim (%) 2019/2020	2020 - NİSAN	2021 - NİSAN	Değişim (%) 2020/2021
İhracat	180.832.722	169.646.391	-6,2	8.978.364	18.786.219	109,2
Enerji İhracatı*	8.447.379	4.715.235	-44,2	295.703	641.754	117,0
Altın İhracatı	2.000.620	2.779.978	39,0	96.844	314.235	224,5
İthalat	210.345.203	219.516.247	4,4	13.559.411	21.844.456	61,1
Enerji İthalatı*	41.731.207	28.925.039	-30,7	1.483.370	3.309.963	123,1
Altın İthalatı	11.268.688	25.183.792	123,5	657.369	299.993	-54,4
Dış Ticaret Hacmi	391.177.924	389.162.638	-0,5	22.537.775	40.630.675	80,3
Dış Ticaret Dengesi	-29.512.481	-49.869.856	69,0	-4.581.047	-3.058.238	-33,2
Enerji Dışı Denge	3.771.347	-25.660.051	-780,4	-3.393.379	-390.029	-88,5
İhracat / İthalat (%)	86,0	77,3	-10,1	66	86	29,9

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

* Enerji, 27. fasıla karşılık gelmektedir.

- **2021 yılı Nisan ayında ihracat %109,2 artışla 18,8 milyar dolar, ithalat ise %61,1 artış ile 21,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.**

Dış Ticaret Endeksleri (2010=100)

	2019		2020		2021 Nisan	
	Endeks	%Değişim	Endeks	% Değişim	Endeks	% Değişim
İhracat Birim Değer Endeksi	95,6	-4,2	94,8	-0,8	100,8	9,2
İhracat Miktar Endeksi	125,3	6,5	118,4	-5,5	148,2	91,8
İthalat Birim Değer Endeksi	101,2	-4,3	96,3	-4,9	110,4	23,9
İthalat Miktar Endeksi	97,3	-5,0	106,7	9,6	111,1	30,1
Dış Ticaret Hadleri	94,5	0,1	98,5	4,2	91,3	-11,9

Kaynak: TÜİK

- Nisan 2021 döneminde ihracat miktar endeksi bir önceki yılın aynı dönemine göre %91,8 oranında artarken, ithalat miktar endeksi ise %30,1 oranında artmıştır.

GTS* ve ÖTS*'ye Göre Dış Ticaret Verileri

Tablo 1: Genel Ticaret Sistemine(GTS) Göre Dış Ticaret Verileri

	Mayıs			Ocak-Mayıs		
	2020	2021	Değişim(%)	2020	2021	Değişim(%)
İhracat	9.958	16.480	65,50	61.599	85.220	38,35
İthalat	13.394	20.629	54,02	82.634	103.496	25,25
Dış Ticaret Hacmi	23.351	37.109	58,92	144.233	188.716	30,84
Dış Ticaret Dengesi	-3.436	-4.149	20,74	-21.035	-18.276	-13,11
İhr/İth.Karşılama Oranı(%)	74,3	79,9		74,5	82,3	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Tablo 2: Özel Ticaret Sistemine(ÖTS) Göre Dış Ticaret Verileri

	Mayıs			Ocak-Mayıs		
	2020	2021	Değişim(%)	2020	2021	Değişim(%)
İhracat	9.426	15.650	66,03	58.184	80.797	38,86
İthalat	12.777	19.315	51,17	78.738	99.370	26,20
Dış Ticaret Hacmi	22.203	34.965	57,48	136.923	180.167	31,58
Dış Ticaret Dengesi	-3.352	-3.665	9,35	-20.554	-18.573	-9,64
İhr/İth.Karşılama Oranı(%)	73,8	81,0		73,9	81,3	

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

*Genel Ticaret Sistemi'nde (GTS), Gümrük alanlarına ve serbest bölgelere giren ve çıkan mallar da dış ticaret verisinde yer almaktadır. Özel Ticaret Sistemi'nde (ÖTS) ise gümrük sınırı esas alınmaktadır. Bu tanıma göre serbest bölgeler ve gümrük antrepoları gümrük sınırı dışında yer almaktadır.

Geniş Ekonomik Grupların Sınıflaması (GTS)

İHRACAT

İhracat (Milyon \$)	Mayıs			Ocak-Mayıs		
	2020	2021	Değ. (%)	2020	2021	Değ. (%)
Yatırım malları	1.062	1.583	49,00	6.779	9.184	35,47
Ara mallar	5.153	8.964	73,94	30.232	43.008	42,26
Tüketim malları	3.681	5.846	58,82	24.204	32.522	34,37
Diğerleri	61	88	43,18	383	505	31,75
TOPLAM	9.958	16.480	65,50	61.599	85.220	38,35

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

İTHALAT

İthalat (Milyon \$)	Mayıs			Ocak-Mayıs		
	2020	2021	Değ. (%)	2020	2021	Değ. (%)
Yatırım malları	1.944	2.859	47,11	11.106	14.375	29,43
Ara mallar	10.269	15.824	54,09	62.893	78.407	24,67
Tüketim malları	1.126	1.922	70,71	8.363	10.570	26,40
Diğerleri	55	24	-55,97	271	144	-47,02
TOPLAM	13.394	20.629	54,02	82.634	103.496	25,25

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Başlıca İhraç Ürünleri (GTS)

FASIL	İHRACAT (MİLYON DOLAR)	Nisan			Ocak-Nisan		
	FASIL ADI	2020	2021	% Değişim	2020	2021	% Değişim
87	Motorlu kara taşıtları	517	2.109	308,1	6.560	8.673	32,2
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	917	1.886	105,7	5.147	6.836	32,8
72	Demir ve çelik	651	1.286	97,4	2.803	4.046	44,3
85	Elektrikli makina ve cihazlar	531	1.048	97,2	2.716	3.763	38,5
71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar	108	987	814,3	1.813	3.553	96,0
39	Plastikler ve mamulleri	458	856	86,9	2.108	2.953	40,1
61	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	271	828	205,9	2.348	3.161	34,6
73	Demir veya çelikten eşya	393	697	77,3	1.992	2.507	25,9
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar	296	642	117,0	1.894	2.264	19,5
62	Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	198	632	219,4	1.934	2.465	27,5

Kaynak: TÜİK

Başlıca İthal Ürünleri (GTS)

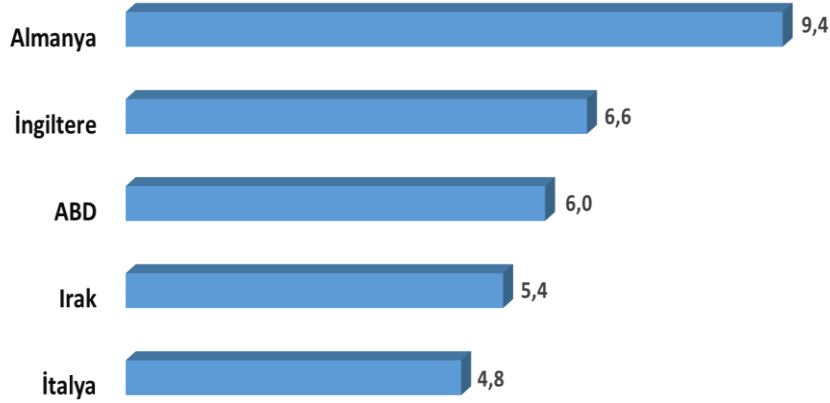
FASIL	İTHALAT (MİLYON DOLAR)	Nisan			Ocak-Nisan		
	FASIL ADI	2020	2021	% Değişim	2020	2021	% Değişim
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar	1.483	3.310	123,1	11.464	12.004	4,7
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	1.547	2.538	64,0	7.273	9.883	35,9
72	Demir ve çelik	1.021	2.537	148,3	4.870	8.271	69,8
85	Elektrikli makina ve cihazlar	1.003	1.610	60,5	4.850	6.712	38,4
87	Motorlu kara taşıtları	682	1.556	128,3	3.714	5.807	56,3
39	Plastikler ve mamulleri	933	1.553	66,4	3.896	5.493	41,0
29	Organik kimyasal ürünler	485	724	49,3	2.000	2.691	34,5
76	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	290	492	69,8	1.211	1.554	28,3
30	Eczacılık ürünleri	439	481	9,5	1.723	2.096	21,6
71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar	689	441	-36,0	5.904	3.924	-33,5

Kaynak: TÜİK

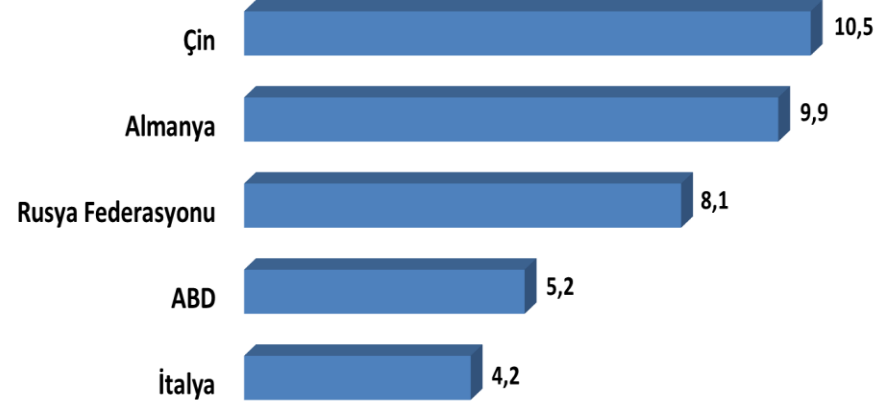

İhracat ve İthalatta İlk Beş Ülke (GTS)

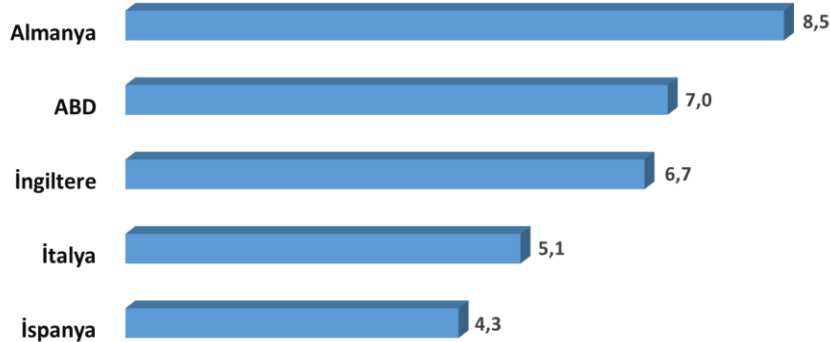
2020 yılı İhracatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)

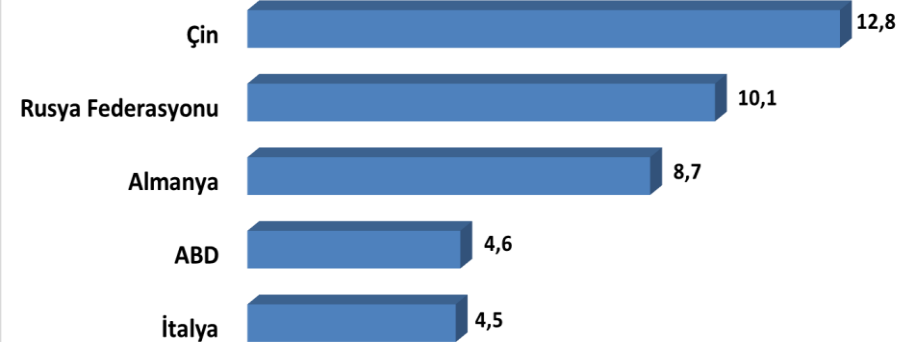
2020 yılı İthalatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)

2021 Mayıs Ayı İhracatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)

2021 Mayıs Ayı İthalatımızda İlk 5 Ülke (% Pay)

İhracatın Bölgesel Dağılımı

Milyon Dolar	NİSAN				OCAK-NİSAN			
	2020	2021	% Pay	% Değişim	2020	2021	% Pay	% Değişim
A- AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ (27)	3.376	7.680	40,9	127,5	21.314	28.853	42,0	35,4
B- DİĞER ÜLKELER	5.603	11.106	59,1	98,2	30.327	39.886	58,0	31,5
1- DİĞER AVRUPA	1.008	2.467	13,1	144,8	6.818	8.903	13,0	30,6
2- AFRİKA	924	1.748	9,3	89,2	5.240	6.425	9,3	22,6
Kuzey Afrika	502	1.147	6,1	128,4	3.190	4.200	6,1	31,7
Diğer Afrika	421	601	3,2	42,5	2.050	2.225	3,2	8,5
3- AMERİKA	856	1.846	9,8	115,7	4.259	6.405	9,3	50,4
Kuzey Amerika	667	1.339	7,1	100,8	3.259	4.667	6,8	43,2
Orta Amerika ve Karayip	81	191	1,0	136,9	456	629	0,9	38,0
Güney Amerika	109	317	1,7	191,0	544	1.109	1,6	103,9
4- ASYA	2.757	4.939	26,3	79,2	13.708	17.717	25,8	29,2
Yakın ve Ortadoğu	1.910	3.368	17,9	76,4	9.899	12.366	18,0	24,9
Diğer Asya	847	1.571	8,4	85,4	3.809	5.351	7,8	40,5
5- AVUSTRALYA VE YENİ ZELANDA	44,5	75,0	0,4	68,7	227,4	339,6	0,5	49,3
6- DİĞER ÜLKE ve BÖLGELER	13,4	30,1	0,2	124,6	75,4	96,8	0,1	28,3
GENEL TOPLAM	8.978	18.786	100	109,2	51.641	68.739	100	33,1

Kaynak: TÜİK

İthalatın Bölgesel Dağılımı

Milyon Dolar	NİSAN				OCAK-NİSAN			
	2020	2021	% Pay	% Değişim	2020	2021	% Pay	% Değişim
A- AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ (27)	4.534	7.708	35,3	70,0	21.910	28.574	34,5	30,4
B- DİĞER ÜLKELER	9.025	14.137	64,7	56,6	47.330	54.293	65,5	14,7
1- DİĞER AVRUPA	1.930	3.510	16,1	81,9	11.364	13.986	16,9	23,1
2- AFRİKA	560	681	3,1	21,6	2.128	2.571	3,1	20,8
Kuzey Afrika	241	451	2,1	87,1	1.268	1.555	1,9	22,7
Diğer Afrika	319	230	1,1	-28,0	860	1.016	1,2	18,2
3- AMERİKA	1.448	1.917	8,8	32,4	7.114	6.359	7,7	-10,6
Kuzey Amerika	846	1.199	5,5	41,7	4.932	4.061	4,9	-17,6
Orta Amerika ve Karayip	96	85	0,4	-11,7	366	352	0,4	-4,0
Güney Amerika	505	633	2,9	25,3	1.816	1.946	2,3	7,2
4- ASYA	4.362	6.558	30,0	50,3	20.818	25.474	30,7	22,4
Yakın ve Ortadoğu	708	1.169	5,3	65,0	5.252	5.448	6,6	3,7
Diğer Asya	3.654	5.389	24,7	47,5	15.566	20.026	24,2	28,6
5- AVUSTRALYA VE YENİ ZELANDA	21	57	0,3	172,9	139	292	0,4	110,0
6- DİĞER ÜLKE ve BÖLGELER	705	1.415	6,5	100,8	5.767	5.611	6,8	-2,7
GENEL TOPLAM	13.559	21.844	100	61,1	69.240	82.867	100	19,7

Kaynak: TÜİK

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

2) HİZMETLER TİCARETİ

Hizmetler Sektörüne İlişkin Hedefler

2023 Hedeflerimiz kapsamında hizmetler sektöründe;

- Ülkemizin dünya hizmet ticaretinden aldığı payın artırılması
- Hizmetler sektörü toplam ihracatının 150 milyar dolara çıkarılması
- Sağlık turizminde 20 Milyar Dolar, film-dizi sektöründe 1 Milyar Dolar, eğitim sektöründe 2 Milyar Dolar, bilişim sektöründe ise 10 Milyar Dolar tutarında ihracat rakamına ulaşılması

2015/8 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Karar ile desteklenen sektörler;

- Sağlık Turizmi, Bilişim, Eğitim, Film ve Yönetim Danışmanlığı

2015/8 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Karar ile sağlanan destekler;

- Ürün-hizmet tescil desteği
- Marka yurtdışı tescil ve korunma desteği
- Rapor ve Yurtdışı Şirket Alımına Yönelik Danışmanlık desteği
- Belgelendirme desteği
- Reklam, tanıtım ve pazarlama desteği
- Danışmanlık desteği
- Acenta komisyon desteği
- Tercümanlık desteği
- Hasta yol desteği
- Bilgisayar oyunu-mobil uygulama pazara giriş desteği
- Film reklam desteği/film yurtdışı pazarlama desteği

Türkiye'nin Küresel Hizmet İhracatındaki Payı (%)

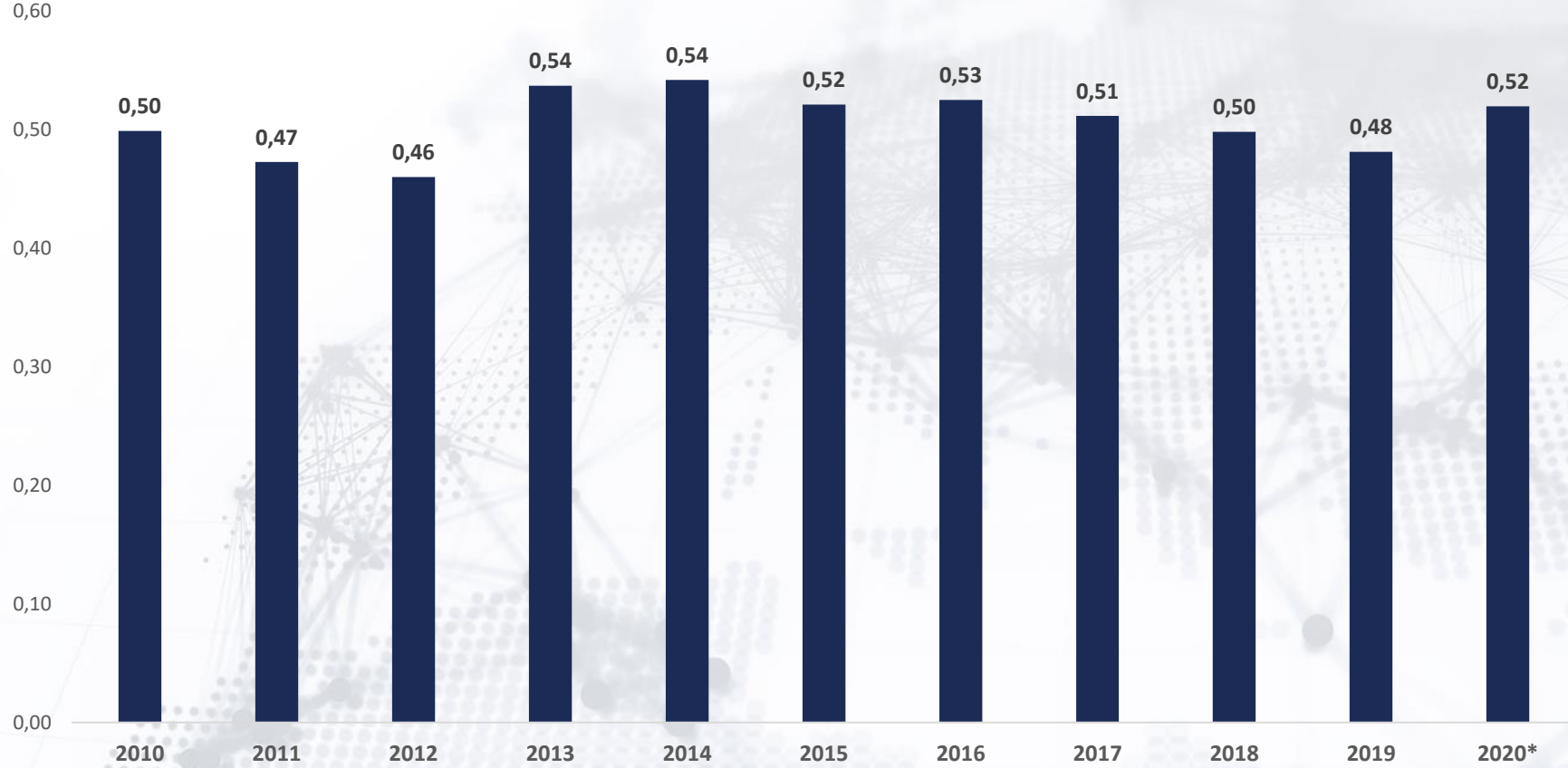
Kaynak: TCMB, DTÖ

➤ Türkiye'nin 2020 yılı küresel hizmet ihracatındaki payı %0,7 düzeyindedir.

*Tahmin

Türkiye'nin Küresel Hizmet İthalatındaki Payı (%)

Kaynak: TCMB, DTÖ

➤ Türkiye'nin 2020 yılı küresel hizmet ithalatındaki payı %0,52 düzeyindedir.

*Tahmin

Ödemeler Dengesi-Hizmet Kalemleri

Milyon Dolar	Nisan			Ocak-Nisan		
	2020	2021	Değişim(%)	2020	2021	Değişim(%)
Hizmetler Geliri	1,318	3,003	127.8	11,714	11,429	-2.4
Taşımacılık Geliri	703	1,542	119.3	5,201	5,390	3.6
Seyahat Geliri	0	640	-	3,410	2,688	-21.2
İnşaat Geliri	25	18	-28.0	72	77	6.9
Sigorta ve Emeklilik	137	162	18.2	795	774	-2.6
Finansal Hizmetler Geliri	29	47	62.1	166	248	49.4
Fikri Mülkiyet Hakları Kullanım Geliri	9	15	66.7	34	45	32.4
Telekomünikasyon, Bilgisayar ve Bilgi Hizmetleri Geliri	113	152	34.5	490	620	26.5
Diğer İş Hizmetleri Geliri	192	262	36.5	929	1,010	8.7
Kişisel, Kültürel ve Eğlence Hizmetleri Geliri	6	11	83.3	41	55	34.1
Resmi Hizmetler Geliri	12	30	150.0	93	78	-16.1
Milyon Dolar	Nisan			Ocak-Nisan		
	2020	2021	Değişim(%)	2020	2021	Değişim(%)
Hizmetler Gideri	1,657	2,192	32.3	8,595	8,809	2.5
Taşımacılık Gideri	559	991	77.3	2,883	3,655	26.8
Seyahat Gideri	0	44	-	716	249	-65.2
İnşaat Gideri	1	2	100.0	5	6	20.0
Sigorta ve Emeklilik Gideri	303	249	-17.8	1,294	1,132	-12.5
Finansal Hizmetler Gideri	108	95	-12.0	414	309	-25.4
Fikri Mülkiyet Hakları Kullanım Gideri	121	163	34.7	635	695	9.4
Telekomünikasyon, Bilgisayar ve Bilgi Hizmetleri Gideri	101	122	20.8	528	557	5.5
Diğer İş Hizmetleri Gideri	329	385	17.0	1,508	1,634	8.4
Kişisel, Kültürel ve Eğlence Hizmetleri Gideri	2	4	100.0	21	23	9.5
Resmi Hizmetler Gideri	85	66	-22.4	322	273	-15.2

Kaynak: TCMB

Yurt Dışında Müteahhitlik Hizmetleri

Yıl	Proje Sayısı	Ülke Sayısı	Proje Bedeli (\$)	Kümülatif Proje Bedeli (\$)	Ort. Proje Bedeli (\$)
1971-2002	2426	48	49.750.177.407	49.750.177.407	20.507.081
2003	339	35	6.397.601.656	56.147.779.063	18.871.981
2004	477	36	8.630.027.566	64.777.806.629	18.092.301
2005	451	33	12.914.620.409	77.692.427.039	28.635.522
2006	577	35	22.410.201.125	100.102.628.163	38.839.170
2007	617	45	25.815.417.471	125.918.045.634	41.840.223
2008	667	39	24.685.207.075	150.603.252.710	37.009.306
2009	508	45	20.210.153.992	170.813.406.702	39.783.768
2010	633	50	23.764.572.093	194.577.978.795	37.542.768
2011	562	51	24.433.755.689	219.011.734.484	43.476.434
2012	548	49	31.587.889.325	250.599.623.809	57.642.134
2013	438	50	31.265.036.002	281.864.659.811	71.381.361
2014	357	54	26.635.127.974	308.499.787.784	74.608.202
2015	287	57	23.904.389.675	332.404.177.460	83.290.556
2016	220	56	14.948.179.878	347.352.357.338	67.946.272
2017	327	52	16.832.496.172	364.184.853.510	51.475.523
2018	378	53	22.755.626.936	386.940.480.446	60.200.071
2019	523	45	19.342.381.281	406.282.861.727	36.983.521
2020	353	36	15.177.366.592	421.460.228.319	42.995.373
2021	87	23	5.828.458.593	427.288.686.912	66.993.777

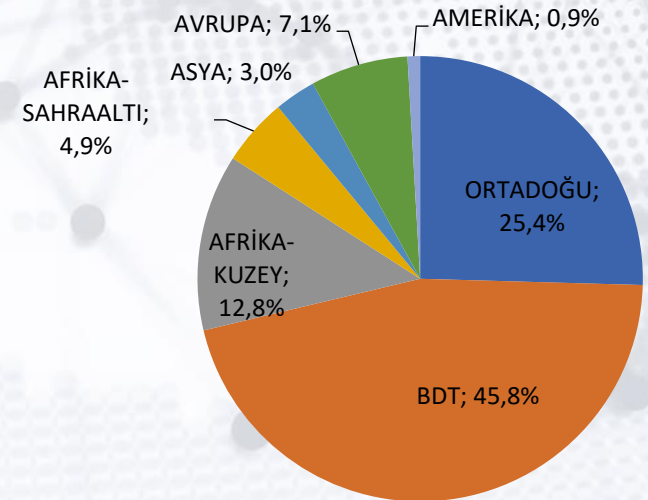
*Mayıs ayı itibarıyla

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

- Dünyanın en büyük 250 müteahhitlik şirketi listesinde **2019** yılında **44** Türk firması vardır.
- Türkiye, bu bakımdan Çin'den sonra **2. sırada** yer almaktadır.

Sektörün ekonomiye katkıları: Döviz girdisi, ihracata katkı, istihdama katkı, teknoloji transferi, makina parkına etki, dışa açılma sürecine etki.

Müteahhitlik Hizmetlerinin Ülke Gruplarına Göre Dağılımı
(2021 Mayıs ayı itibarıyla)

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

D-YATIRIM ORTAMI

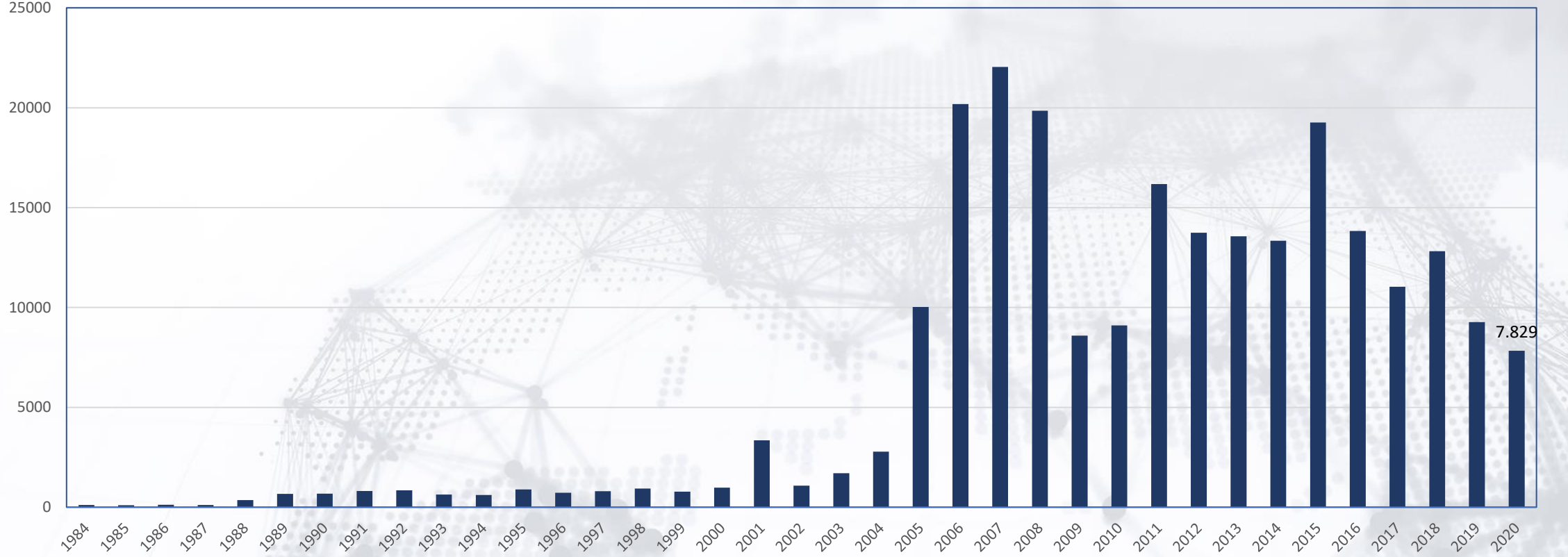

Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları

1. ABD	19. Endonezya	39. İtalya	59. Meksika	79. Umman
2. Almanya	20. Estonya	40. Japonya	60. Norveç	80. Ürdün
3. Arnavutluk	21. Etiyopya	41. Katar	61. Özbekistan	81. Vietnam
4. Avusturya	22. Fas	42. Kazakistan	62. Pakistan	82. Yeni Zelanda
5. Avustralya	23. Filipinler	43. Kırgızistan	63. Polonya	83. Yunanistan
6. Azerbaycan	24. Finlandiya	44. Kuveyt	64. Portekiz	84. Yemen
7. BAE	25. Fransa	45. K.K.T.C.	65. Romanya	85. Gambia
8. Bahreyn	26. Güney Afrika	46. Kanada	66. Rusya	
9. Bangladeş	27. Güney Kore	47. Kosova	67. S. Arabistan	
10. Belçika	28. Gürcistan	48. Letonya	68. Sırbistan-Karadağ	
11. Beyaz Rusya	29. Hindistan	49. Litvanya	69. Singapur	
12. Bosna Hersek	30. Hırvatistan	50. Lübnan	70. Slovakya	
13. Brezilya	31. Hollanda	51. Lüksemburg	71. Slovenya	
14. Bulgaristan	32. İngiltere	52. Macaristan	72. Suriye	
15. Cezayir	33. İran	53. Makedonya	73. Sudan	
16. Çek Cumhuriyeti	34. İrlanda	54. Malezya	74. Tacikistan	
17. Çin Halk Cumhuriyeti	35. İspanya	55. Mısır	75. Tayland	
18. Danimarka	36. İsrail	56. Moğolistan	76. Tunus	
	37. İsveç	57. Moldova	77. Türkmenistan	
	38. İsviçre	58. Malta	78. Ukrayna	

Doğrudan Yabancı Yatırımlar (Milyon ABD Doları)

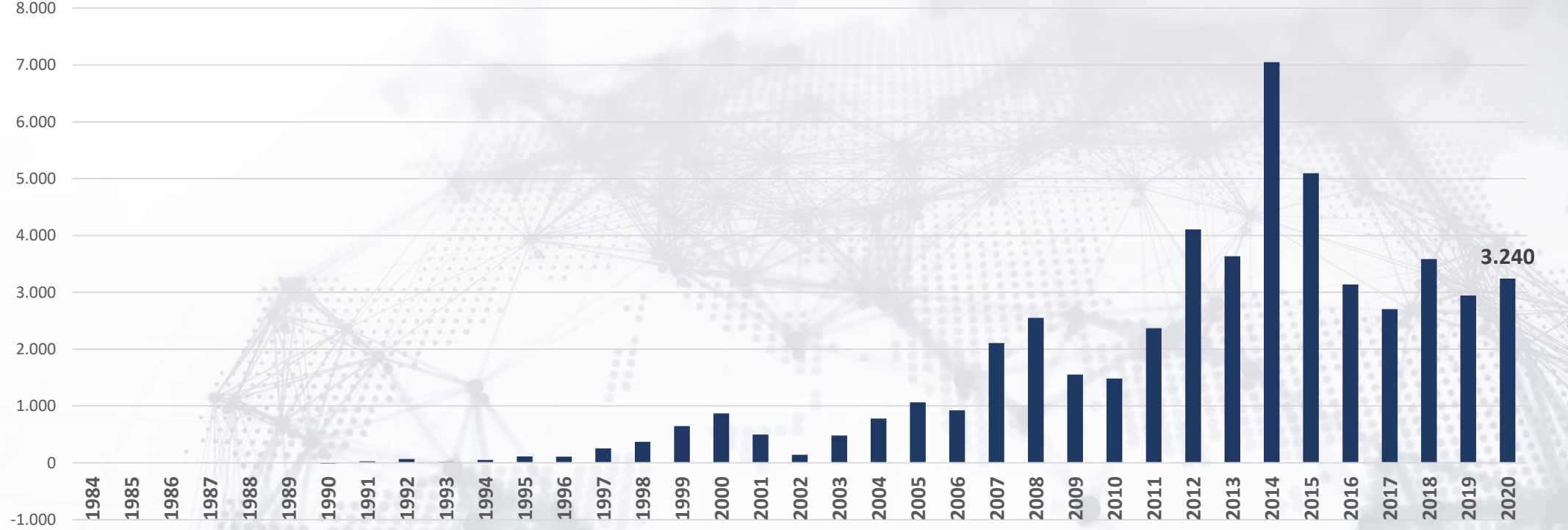

Kaynak: TCMB

- 1984-2002 döneminde 14,6 milyar ABD doları olan doğrudan yabancı yatırım tutarı, 2003-2020 döneminde kümülatif olarak 225,2 milyar dolara ulaşmıştır.
- Doğrudan yabancı yatırımlarda 2020 yılı Nisan ayında 43 milyon dolar giriş yaşanırken 2021 yılı Nisan ayında 597 milyon dolar giriş yaşanmıştır.

Yurt Dışına Doğrudan Yatırımlar (Milyon ABD Doları)

Kaynak: TCMB

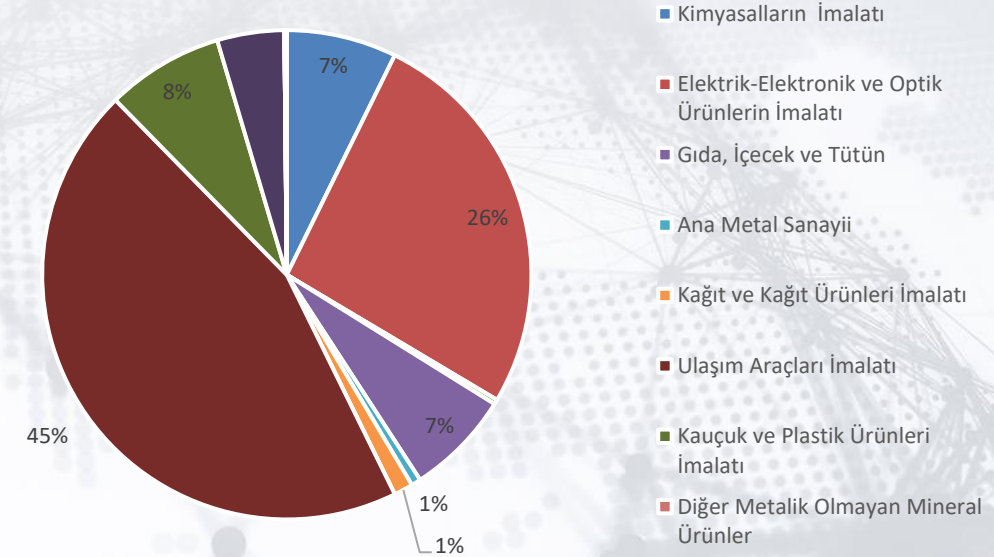
- Türk yatırımcıların yurtdışında gerçekleştirdiği doğrudan yatırımların toplamı, 2003'ten 2020 yılına kadar kümülatif olarak 48,8 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır.
- 2021 yılı Nisan ayında yurt dışına doğrudan yatırımlar bir önceki yılın aynı ayına göre %3.507 oranında artışla 541 milyon dolar olmuştur.

Yabancı Yatırımların Sektörlere Göre Dağılımı

	Yıllık		Ocak-Nisan	
Milyon Dolar(\$)	2019	2020	2020	2021
TARIM SEKTÖRÜ	23	19	2	12
SİNAİ SEKTÖRÜ	2,103	1,273	468	702
Madencilik ve taşocakçılığı	83	132	99	34
İmalat	1,930	1,089	361	632
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım	89	51	7	35
Su Temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	1	1	1	1
HİZMETLER SEKTÖRÜ	3,752	4,383	2,031	644
TOPLAM	5,878	5,675	2,501	1,358

Kaynak: TCMB

İmalat Sanayisinde Alt Sektörlerin Payı (%) (Ocak-Nisan 2021)

Doğrudan Yabancı Yatırımların (DYY) Ülkelere Göre Dağılımı

Sıra*	Ülkeler	2020 DYY (Milyon Dolar)	2021 DYY Nisan (Milyon Dolar)	2021DYY Ocak-Nisan (Milyon Dolar)
1	Almanya	312	44	76
2	Hollanda	595	35	253
3	Fransa	162	24	27
4	Amerika Birleşik Devletleri	803	23	33
5	İtalya	977	13	29
6	Güney Kore	50	13	278
7	İngiltere	498	11	136
8	Lüksemburg	437	8	18
9	Kuveyt	48	4	16
10	Çek Cumhuriyeti	0	2	2
11	Azerbaycan	186	2	69
12	Avusturya	56	1	5
13	Rusya	2	1	2
14	Panama	12	1	4
15	Singapur	16	1	12
16	Belçika	64	0	0
17	Bulgaristan	1	0	0
18	Danimarka	5	0	1
19	Estonya	0	0	0
20	Finlandiya	19	0	4
LİSTE TOPLAMI		4,243	183	965
TOPLAM		5,675	183	1,358

Sıralama 2021 Yılı Nisan ayına göre dir.

Kaynak: TCMB

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

E-SERBEST BÖLGELER

Serbest Bölgelerin Sağladığı Avantajlar

- Üretici Kullanıcılar için Vergi Avantajlarından Yararlanma İmkânı
- Orta ve Uzun Vadede Geleceği Planlayabilme İmkânı
- Kâr Transferi İmkânı
- Ticaret Kolaylığı İmkânı
- Gümrük Vergisi Prosedüründen Arındırılmış Ticari Faaliyet İmkânı
- AB ve Gümrük Birliği Kriterlerinin Gerektirdiği Serbest Dolaşım Belgelerinin Temini İmkânı
- Eşitlik Prensibi
- Zaman Kısıtlaması Bulunmaması
- Pazar İhtiyaçlarına ve Şartlarına Göre Serbestçe Belirlenecek Ticari Faaliyet İmkânı
- Gerçekçi Bir Enflasyon Muhasebesi İmkânı
- Yerli ve Yabancı Tüm Pazarlara Erişim İmkânı
- Azaltılmış Bürokratik Prosedür ve Dinamik İşletme Yönetimi
- Stratejik Avantaj
- Her Türü Ticari ve Sınai Faaliyete Uygun ve Ucuz Altyapı İmkânı
- Tedarik Zinciri İmkânlarından Yararlanma Kolaylığı

Serbest Bölgeler

➤ 18 Serbest Bölgede 2021 yılı Mayıs ayı itibarıyla 81.199 kişilik istihdam sağlanmıştır.

İhtisas Serbest Bölgeleri

- Ülkemizin Ar-Ge, katma değer ve yüksek teknoloji içerikli mal ve hizmet ihracatı payının artırılması amacıyla Bakanlığımızca İhtisas Serbest Bölgeleri projesi hayata geçirilmiştir.
- Bu kapsamda, 20/02/2020 tarihinde **İstanbul İhtisas Serbest Bölgesi** ilan edilmiştir.
- İhtisas Serbest Bölgelerinde 2635 sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile **yazılım ve bilişim** sektöründe olgunlaşmış ve ihracata yönelmek isteyen Ar-Ge yoğun, yüksek katma değerli, inovasyon ve teknoloji odaklı yatırımlara daha geniş imkânlar ile **istihdam ve kira** destekleri sağlanmaktadır.
- Bu bölgelerde yazılım ve bilişim sektörlerinde yapılacak yatırımlar **öncelikli yatırım konuları** arasına alınmış ve **5. bölge** yatırım teşviklerinden yararlanmaları sağlanmıştır.
- Önümüzdeki dönemde de katma değerli ve yüksek teknoloji içeren farklı sektörlerde **yeni İhtisas Serbest Bölgeleri'nin** hayata geçirilmesi çalışmalarına devam edilmektedir.

Serbest Bölgelerin Ticaret Hareketleri (Milyon ABD Doları)

Milyon Dolar	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Yurtiçinden Bölgelere	2,971	2,887	2,732	2,205	2,125	2,376	2,563	2,665	2,574
Bölgelerden Yurtdışına	7,071	7,701	7,958	7,494	7,041	7,525	8,147	7,978	7,727
Yurtdışından Bölgelere	7,257	7,490	7,059	6,550	5,868	6,404	6,453	5,633	7,028
Bölgelerden Yurtiçiye	5,754	5,162	4,683	4,012	3,999	4,073	3,766	3,379	4,729
TOPLAM TİCARET HACMİ	23,053	23,240	22,432	20,261	19,033	20,378	20,929	19,656	22,058

Kaynak: Serbest Bölgeler, Yurt Dışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü

- 2021 yılı Ocak-Nisan döneminde serbest bölgelerde gerçekleştirilen toplam ticaret hacmi 5,9 milyar dolar olmuştur.

Serbest Bölgelerde Sektörel Yoğunlaşma

İstanbul AHL	Hizmetler ve yazılım
Antalya	Yat inşası, medikal aletler
Kocaeli	Gemi inşası
Avrupa	Hazır giyim
Mersin	Hazır giyim
Bursa	Otomotiv alt endüstrileri
İzmir	Deri
TÜBİTAK-MAM	Ar-Ge faaliyetleri
Adana-Yumurtalık	Gemi tamir ve bakımı

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

F- İKİLİ, BÖLGESEL, ÇOKLU VE ÇOK TARAFLI TİCARET

Serbest Ticaret Anlaşmamız Olan Ülkeler

1. EFTA (Norveç, İsviçre, İzlanda, Liechtenstein) (1992)
2. İsrail (1997)
3. Makedonya (2000)
4. Bosna Hersek (2003)
5. Filistin (2005)
6. Tunus (2005)
7. Fas (2006)
8. Mısır (2007)

9. Arnavutluk (2008)
10. Gürcistan (2008)
11. Karadağ (2010)
12. Sırbistan (2010)
13. Şili (2011)
14. Güney Kore (2013)
15. Mauritius (2013)
16. Malezya (2015)
17. Moldova (2016)

18. Faroe Adaları (2017)
19. Singapur (2017)
20. Kosova (2019)
21. Venezuela (2020)
22. Birleşik Krallık (2021)
23. Katar *
24. Lübnan*
25. Sudan*

(*) İç onay sürecinde

Serbest Ticaret Anlaşması Müzakeresi Devam Eden Ülkeler

Aktif Müzakereler

1. Japonya
2. Tayland
3. Endonezya
4. Ukrayna

Diğer Müzakereler

1. Meksika
2. Ekvator
3. MERCOSUR
4. Peru
5. Kolombiya
6. Pakistan
7. Somali
8. Kamerun
9. Kongo Demokratik Cumhuriyeti
10. Körfez İşbirliği Konseyi
11. Cibuti
12. Çad

Ticari İlişkiler

➤ İkili Ticari İlişkiler

Avrupa, Asya-Pasifik, Avrasya, Orta Doğu ve Kuzey Afrika, Sahra Altı Afrika, Amerika

➤ Bölgesel Ticari İlişkiler

AB, EİT, D8, KEİ, İİT, İSEDAK

➤ Çok Taraflı Ticari İlişkiler

DTÖ, G20

G-20 Dönem Başkanlığı

- ABD, Almanya, Arjantin, Avrupa Birliği, Avustralya, Brezilya, Çin, Endonezya, Fransa, Güney Afrika, Güney Kore, Hindistan, İngiltere, İtalya, Japonya, Kanada, Meksika, Rusya, Suudi Arabistan ve Türkiye'den oluşmaktadır.
- G-20 ülkeleri, dünya ekonomisinin %80'ini; küresel ticaretin %75'ini ve dünya nüfusunun yaklaşık üçte ikisini temsil etmektedir.
- G-20 Dönem Başkanlığı her sene bir üye ülke tarafından yürütülmektedir. G-20 Dönem Başkanlığı 2019 yılında Japonya tarafından üstlenilmiştir. 2020 yılında Dönem Başkanlığını Suudi Arabistan yapmıştır. 2021 yılında ise G-20 Dönem Başkanlığını İtalya yürütecektir.

İhracatın Ülke Gruplarına Göre Dağılımı

Ülke Grupları	2020 Nisan (Bin Dolar)	2021 Nisan (Bin Dolar)	% Değişim
AB(27)	3.375.775	7.680.333	127,5
BDT Ülkeleri	548.223	1.160.899	111,8
EFTA Ülkeleri	83.171	176.242	111,9
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı	475.894	977.753	105,5
İslam İşbirliği Teşkilatı	2.670.736	5.046.782	89,0
Karadeniz Ekonomik İşb.Teşkilatı	1.075.239	2.236.615	108,0
OECD Ülkeleri	4.617.736	10.321.872	123,5
Türk Cumhuriyetleri	358.712	665.612	85,6

Kaynak: TÜİK

İthalatın Ülke Gruplarına Göre Dağılımı

Ülke Grupları	2020 Nisan (Bin Dolar)	2021 Nisan (Bin Dolar)	% Değişim
AB(27)	4.534.470	7.707.554	70,0
BDT Ülkeleri	1.376.701	2.586.006	87,8
EFTA Ülkeleri	186.886	290.374	55,4
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı	208.111	634.114	204,7
İslam İşbirliği Teşkilatı	1.435.902	2.444.429	70,2
Karadeniz Ekonomik İşb.Teşkilatı	1.763.608	3.443.928	95,3
OECD Ülkeleri	6.835.262	10.563.890	54,5
Türk Cumhuriyetleri	140.954	389.998	176,7

Kaynak: TÜİK

Ticaret Bakanlığı Yurt Dışı Teşkilatı

Hali hazırda **113** ülke, **171** Merkezde (**3'ü** Daimi Temsilcilik) **194** Ticaret Müşaviri/Ataşesi görev yapmaktadır.

T.C. TİCARET
BAKANLIĞI

Ticaret Bakanlığı Yurt Dışı Teşkilatı

